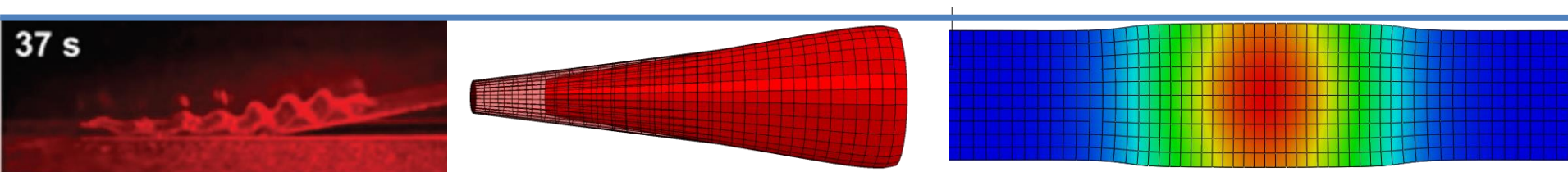

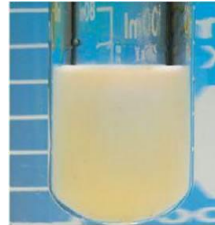
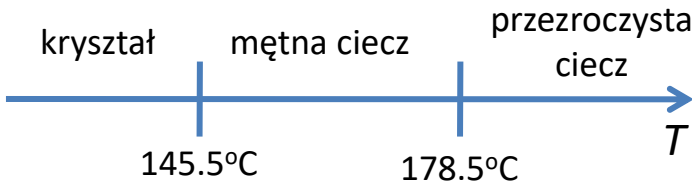
Elastomery ciekłokrystaliczne, czyli jak zbudować miękkiego robota

Jakub Haberko

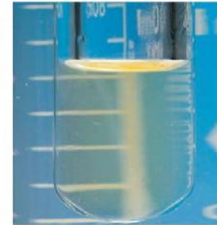

- Od ciekłych kryształów, poprzez polimery ciekłokrystaliczne do ciekłokrystalicznych elastomerów (*Liquid Crystal Elastomers*, LCE)
- Przykłady zastosowań LCE
- Tworzenie warstw LCE – różne metody, kontrola kierunku anizotropii własności
- Optyczne szczypce, siłowniki liniowe i akordeon – eksperyment i symulacje

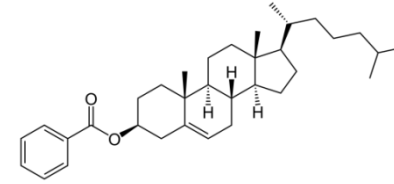
- 1888 – Friedrich Reinitzer obserwuje topienie kryształów roślinnego benzoesu cholesterolu pod mikroskopem (Praga)

145 °C < T < 179 °C
Liquid crystalline phase

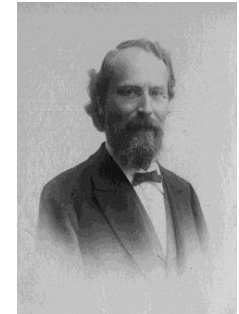

T > 179 °C
Liquid phase

F. Reinitzer

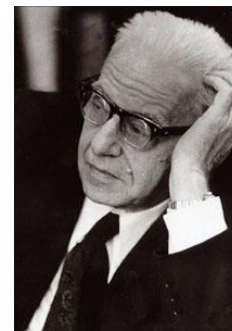
- 1889 – Otto Lehmann potwierdził nowy stan materii – „ciekły kryształ”
- I. 20-te XX w. – Georges Friedel, własności plastyczne i klasyfikacja
- I. 20-30. XX w. – Mieczysław Jeżewski, Marian Mięśowicz, (AGH, Kraków), własności elektryczne, dielektryczne, magnetyczne, **anizotropia lepkości**
- Od I. 70-tych XX w. – zastosowania w technice

O. Lehmann

M. Jeżewski

M. Mięśowicz

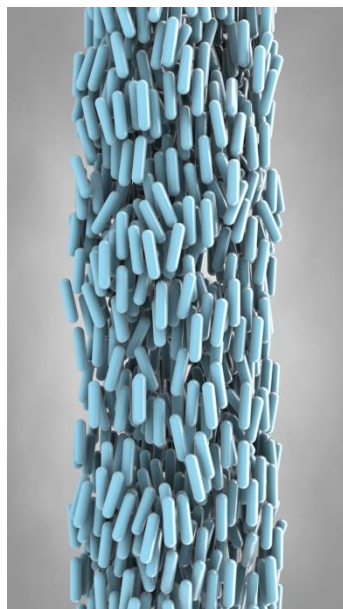

G. Friedel

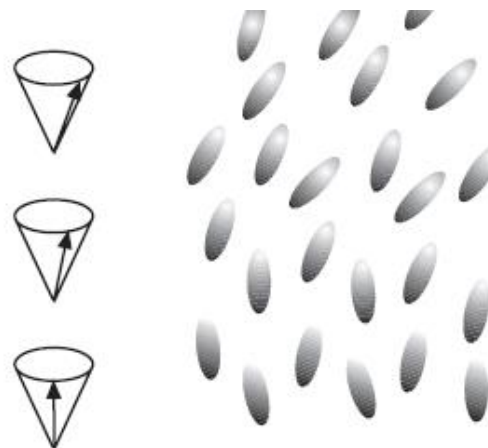
Nematyk (gr. νήμα - nić)

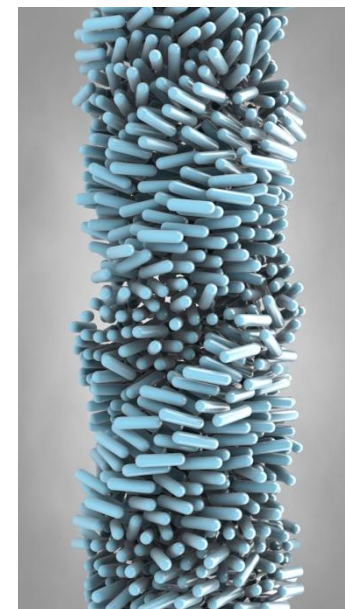
Nematic
(N)

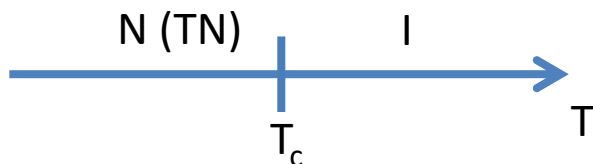
Nematyk chiralny

Chiral nematic
(N*)

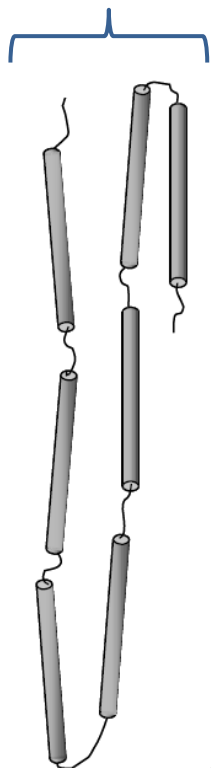
- Brak pozycyjnego porządku dalekiego zasięgu
- Porządek orientacyjny dalekiego zasięgu

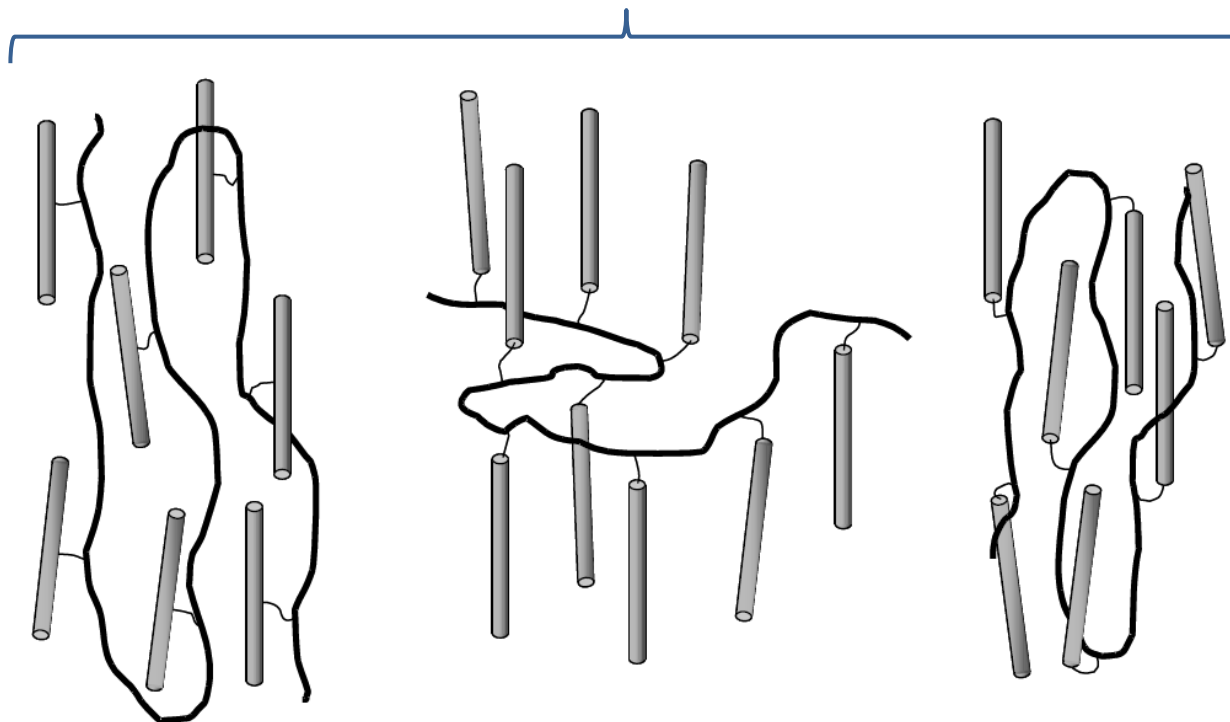
- Zbudowany z cząsteczek chiralnych
- Dawniej: c.k. cholesterolowy
- Skok helisy >100 nm
- Skok $\sim \lambda$ – odbicie lub rozpraszanie światła
- Skok zależy od temperatury
→ zastosowania

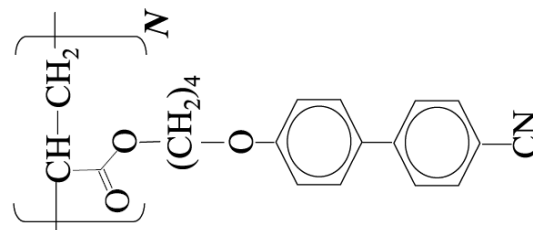
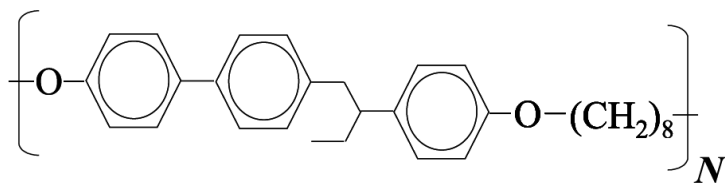
Sztywne pręty
w łańcuchu głównym

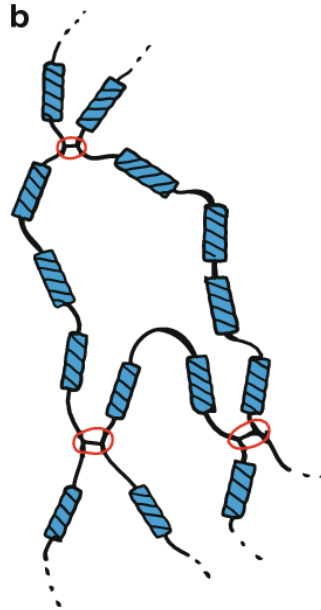
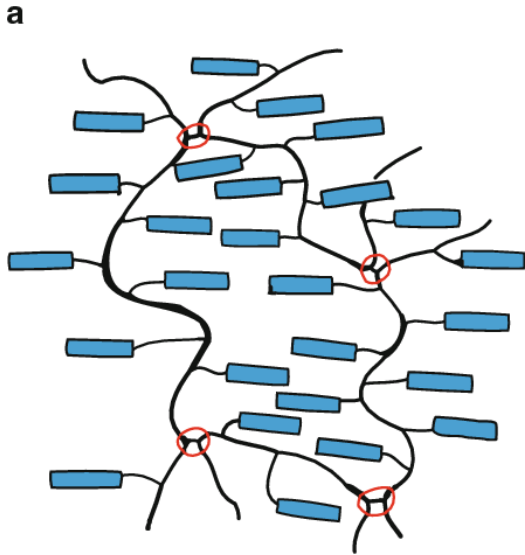

Sztywne pręty w łańcuchu bocznym

Źródło: M. Warner, E. M. Terentjev *Liquid Crystal Elastomers*, Oxford Science Publications

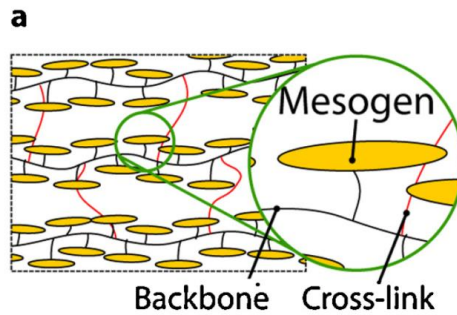
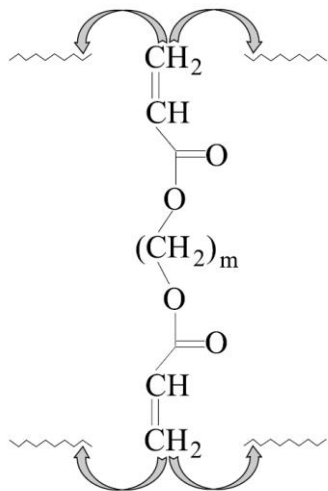

Właściwości:

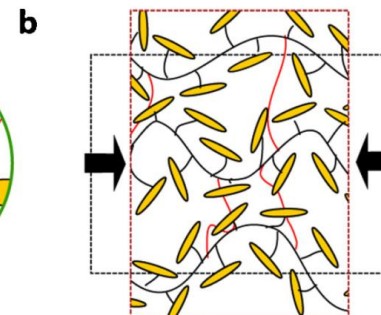
- LCE = LCP + sieciowanie
- Spontaniczne duże odkształcenie przy zmianie temperatury
- Odwracalne odkształcenie powodowane światłem
- Odkształcenie skorelowane z kierunkiem direktora
- Zależne od historii powstania
- Możliwa modulacja direktora w obrębie materiału

Źródło: DOI:10.1007/12_2011_164

Gdy grzejemy → przejście nematic – ciało izotropowe

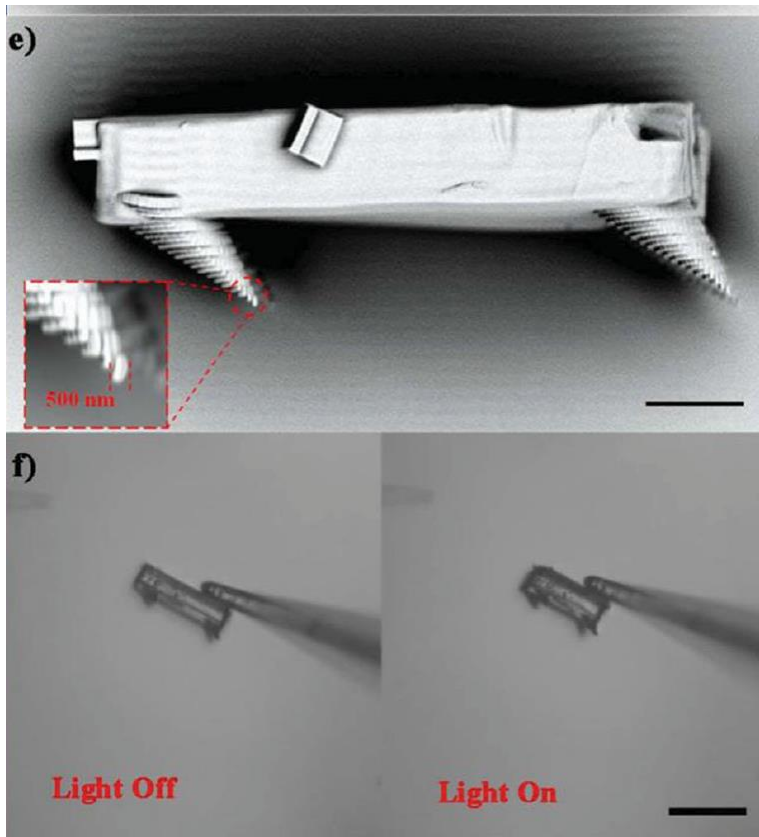
T < 90 °C - Nematic

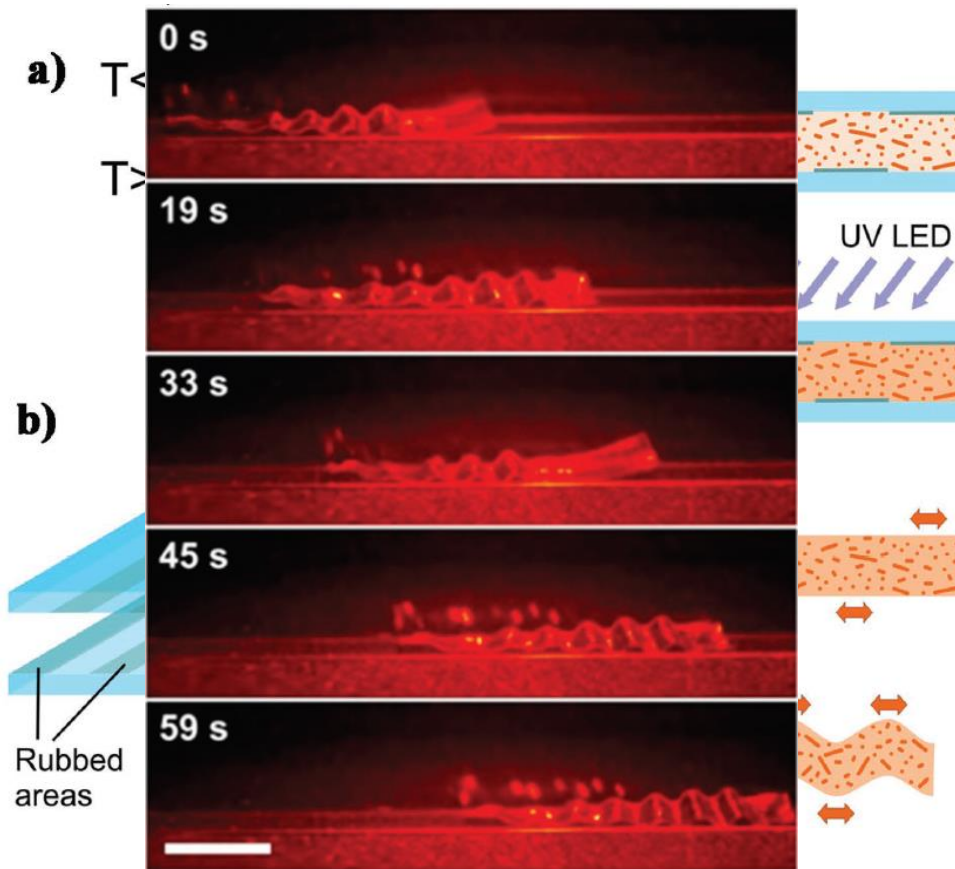
T > 120 °C - Isotropic

$$\Delta V = 0$$

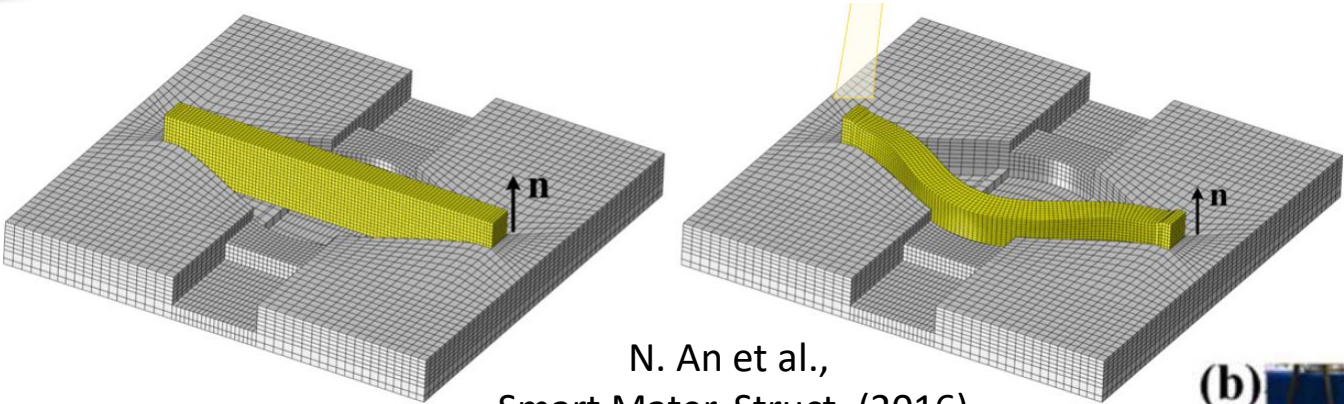
Źródło: <https://doi.org/10.1016/j.sna.2014.10.014>

H. Zeng et al. *Light-Fueled Microscopic Walkers*, Adv. Mat 2015

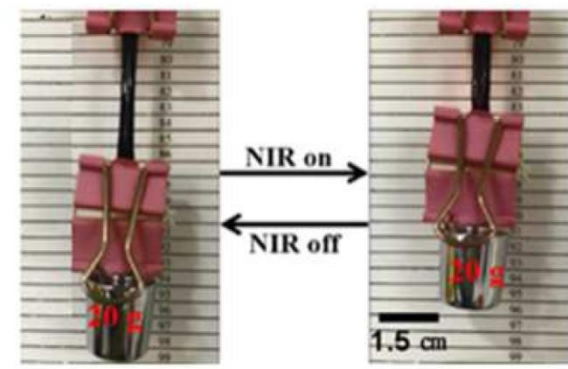
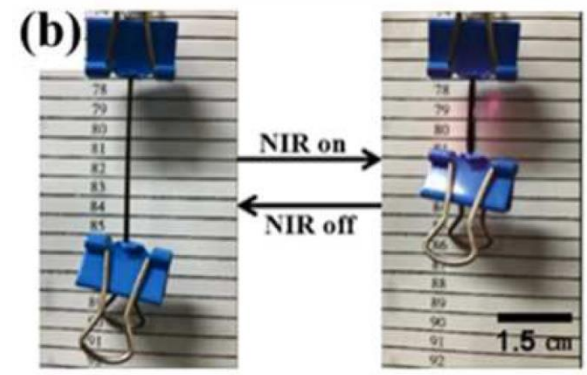
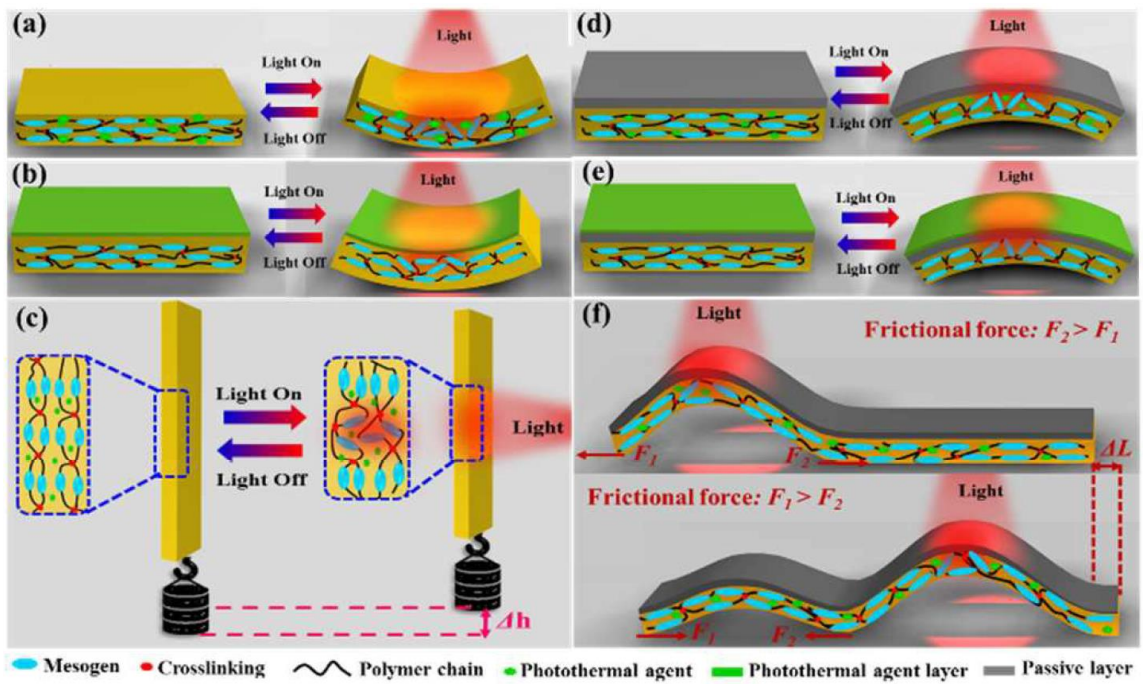

H. Rogóż et al. *Light-Driven Soft Robot Mimics Caterpillar Locomotion in Natural Scale*, Adv. Opt. Mat. 2014

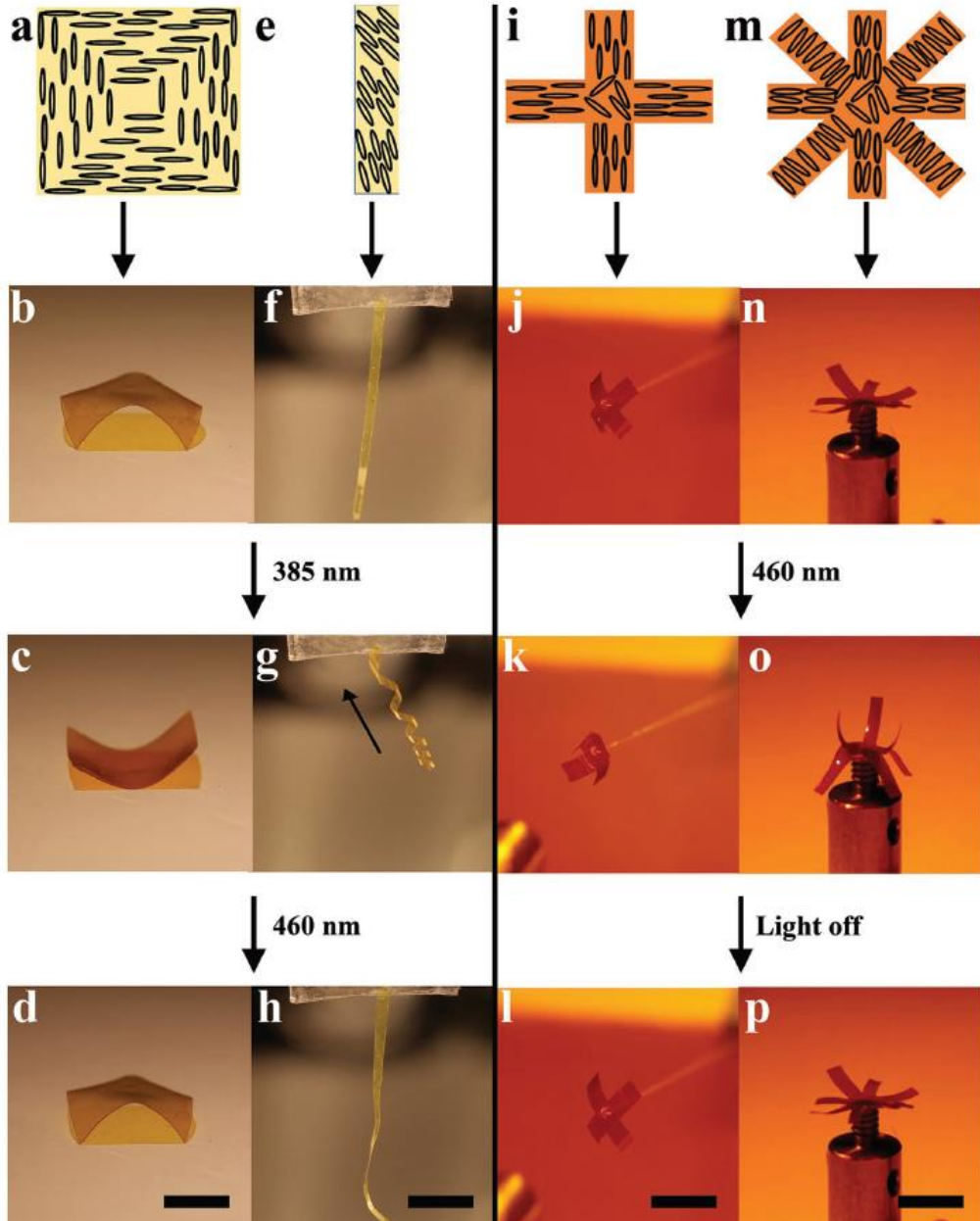
N. An et al.,
Smart Mater. Struct. (2016)

L. Liuet al., *J. Am. Chem. Soc.*, 2017, **139**,
11333-11336

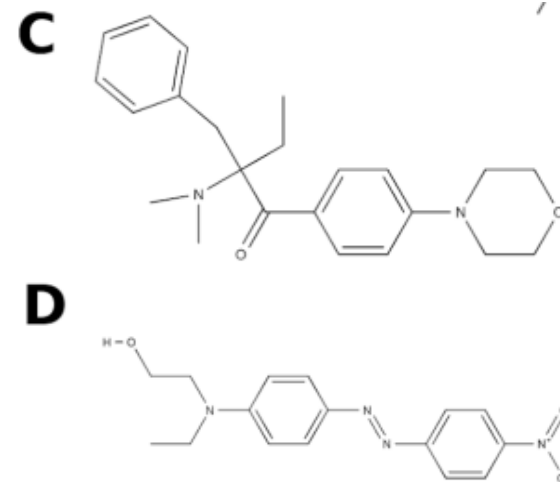
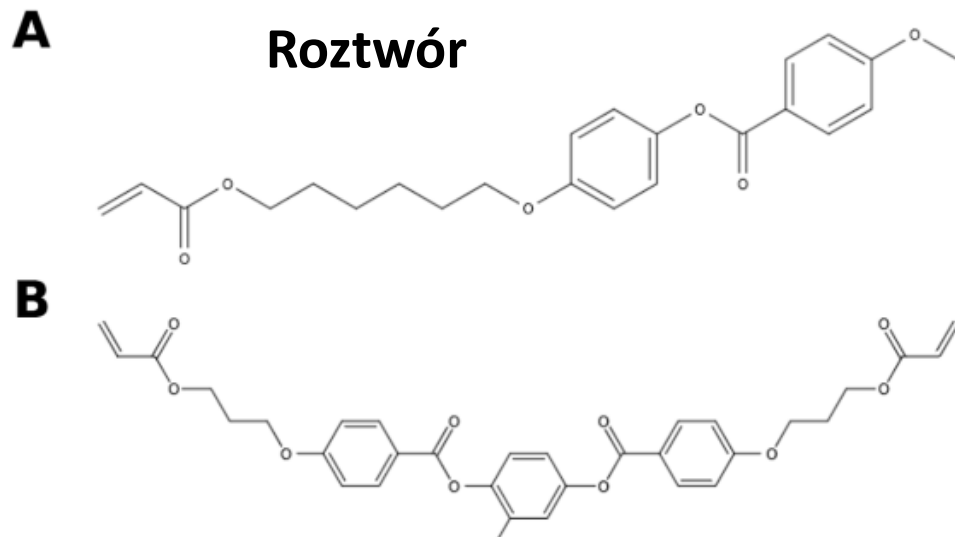

L. Dong, Y. Zhao, *Mater. Chem. Front.* (2018)

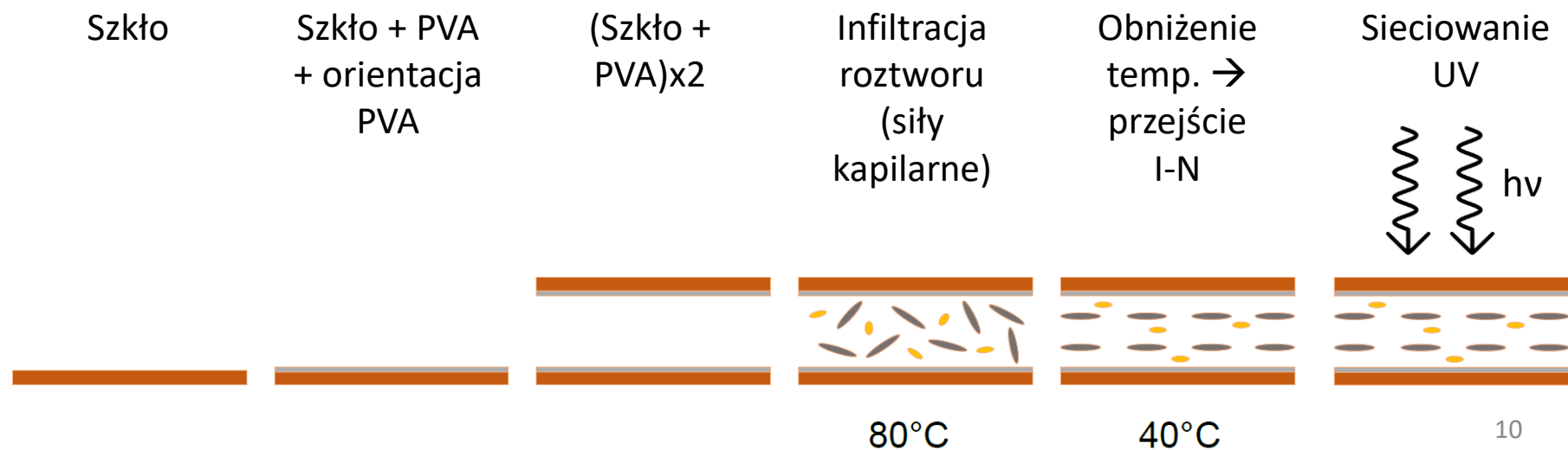
Zastosowania LCE – kilka przykładów

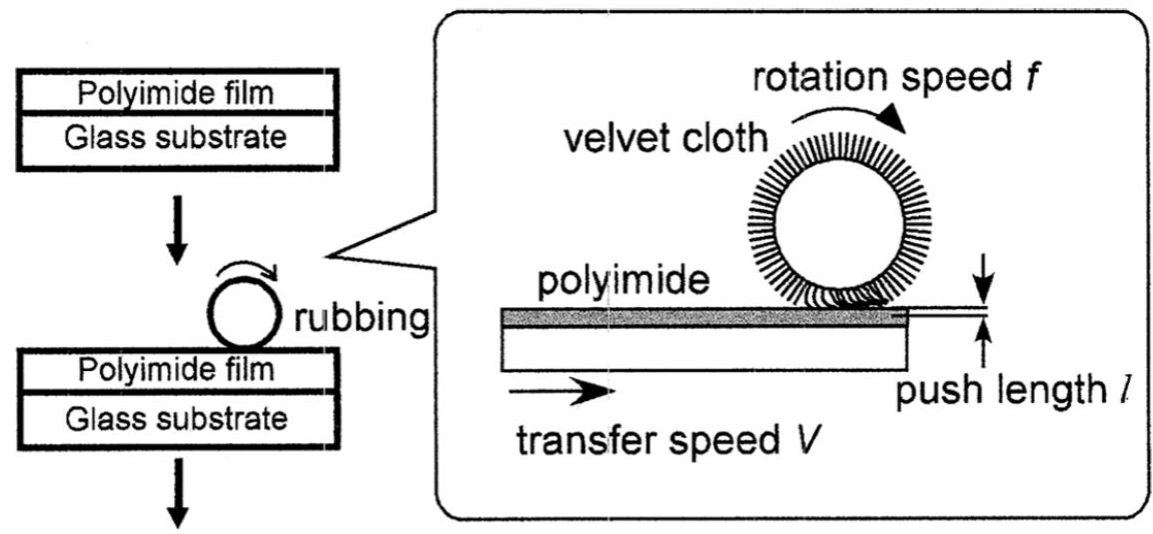
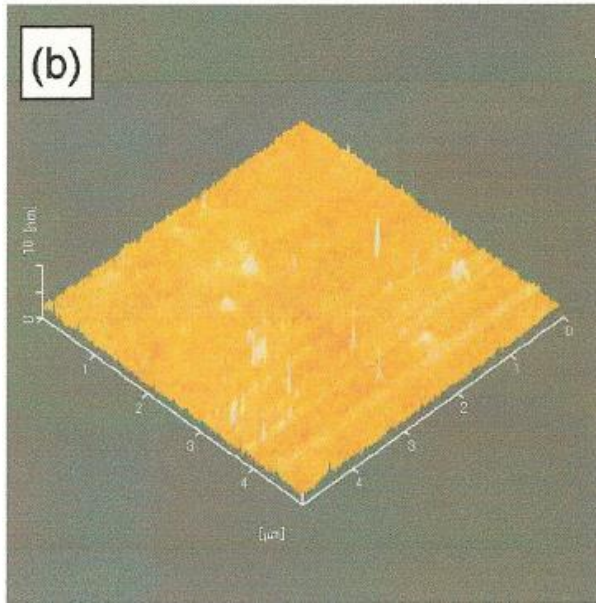
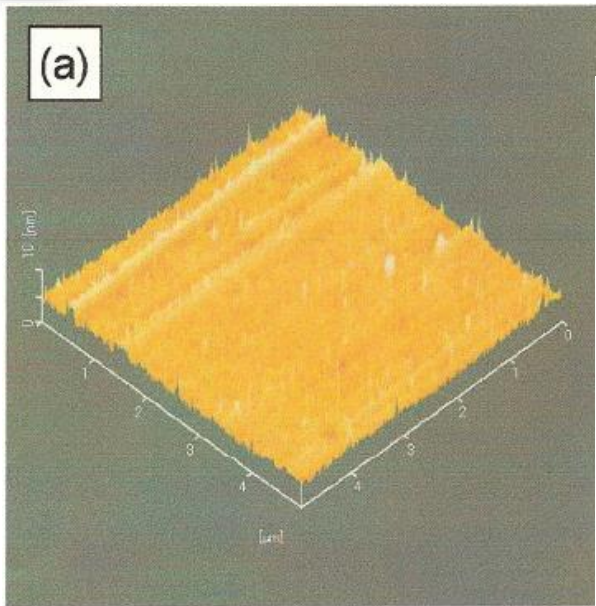

O. Wani et al., *Adv. Optical Mater.* 2017, 1700949

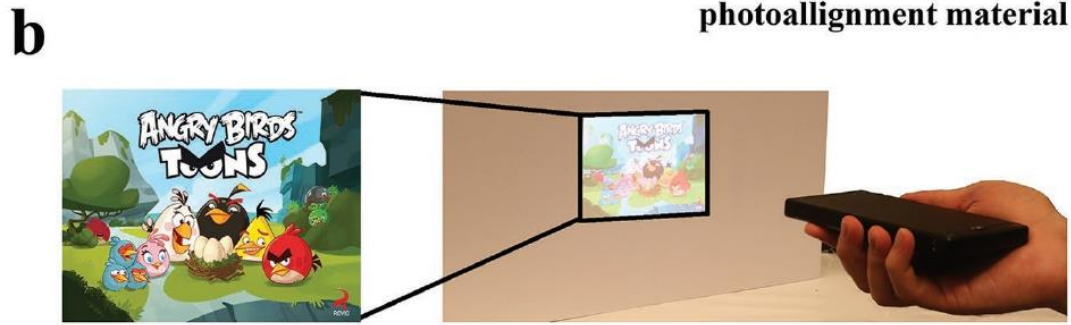
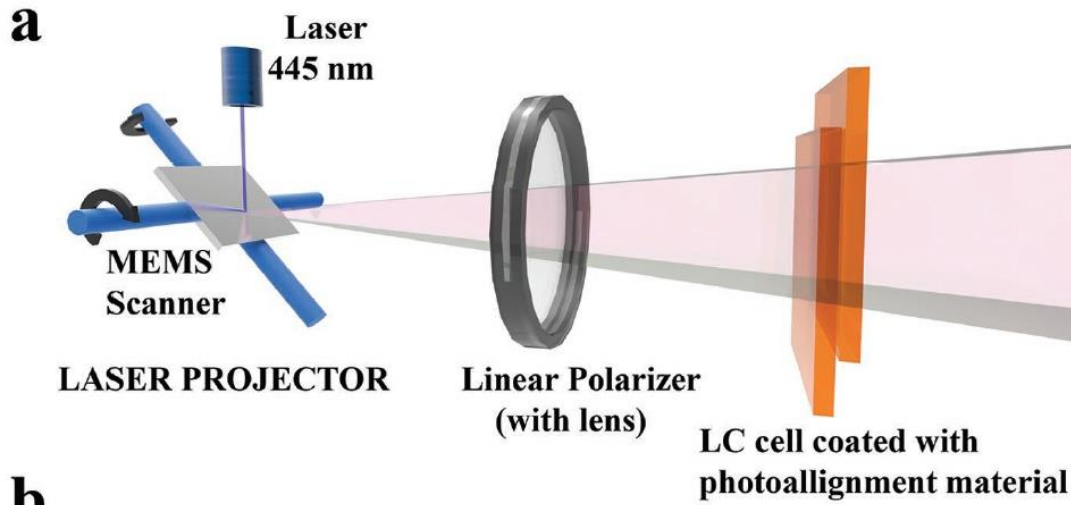

A – monomer, B – czynnik sieciujący (crosslinker), C – fotoinicjator, D – barwnik (disperse red)

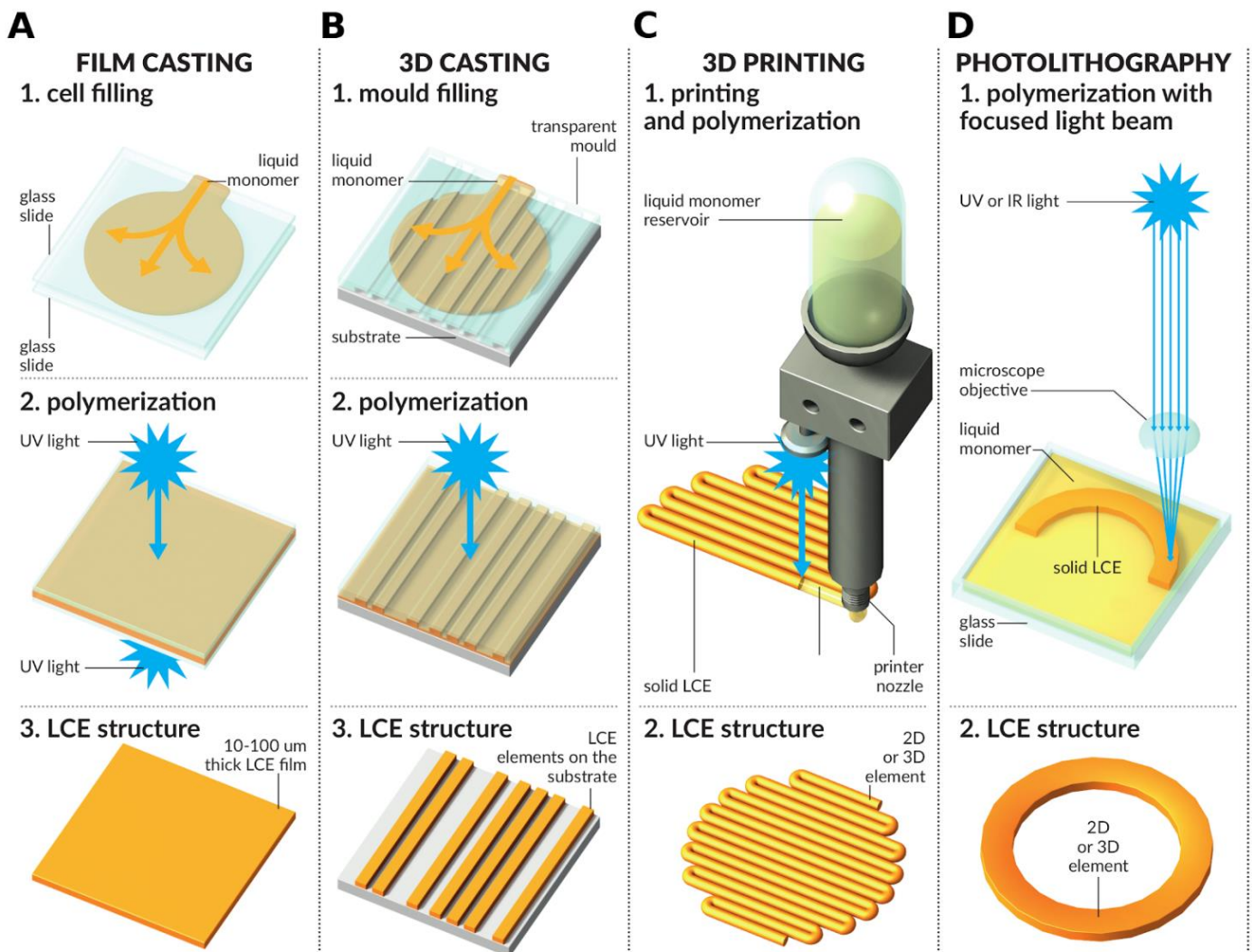

M. Yamahara et al. *Relationship between Molecular Orientation of Rubbed Polyimide Alignment Layer and That of Liquid-Crystalline Polymer Film Coated on the Alignment Layer*
 Mol. Cryst. Liq. Cryst. 466(1):39-52 · May 2007

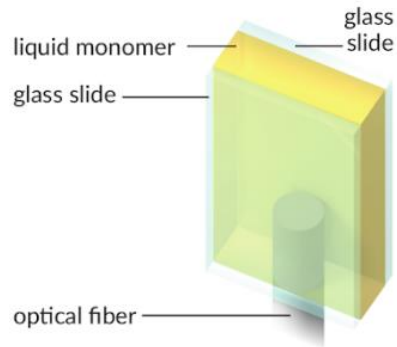
O. Wani et al., *Adv. Optical Mater.* 2017, 1700949

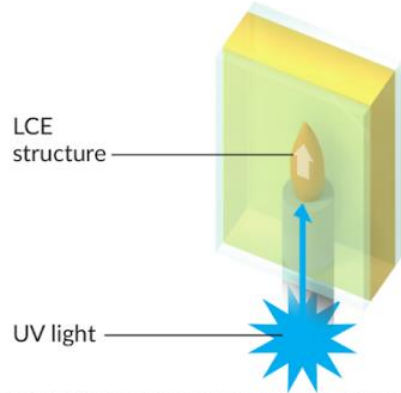
structure size	$\mu\text{m}-\text{cm}$	$\mu\text{m}-\text{mm}$	$\text{mm}-\text{cm}$	$\mu\text{m}-\text{mm}$
resolution	10 μm	μm	100 μm	μm
complex/patterned director orientation	++	+	+++	++
method complexity	simple	average	average	complex

GROWING ON FIBER

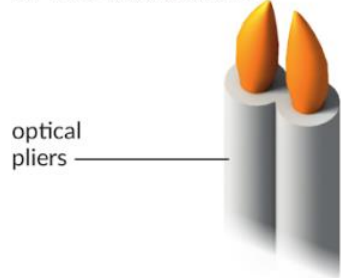
1. cell with fiber

2. polymerization (growth)

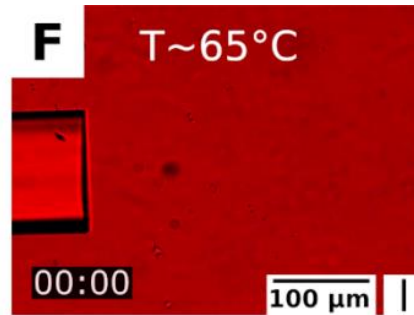

3. LCE structure

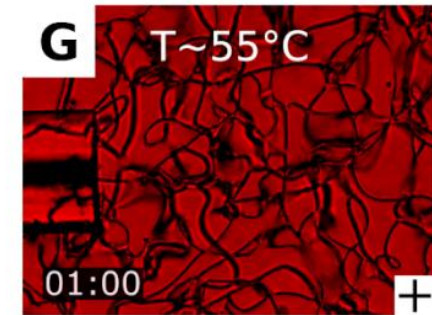

Wzrost LCE na włóknie optycznym

LC w stanie izotropowym

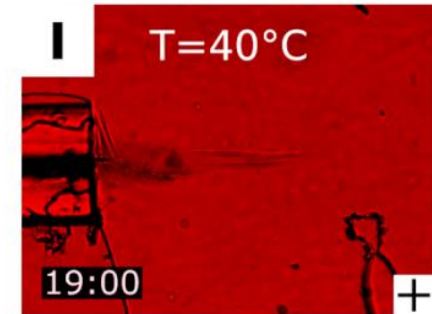
LC w fazie skręconego nematyka

LC w fazie skręconego nematyka

Sieciowanie światłem UV

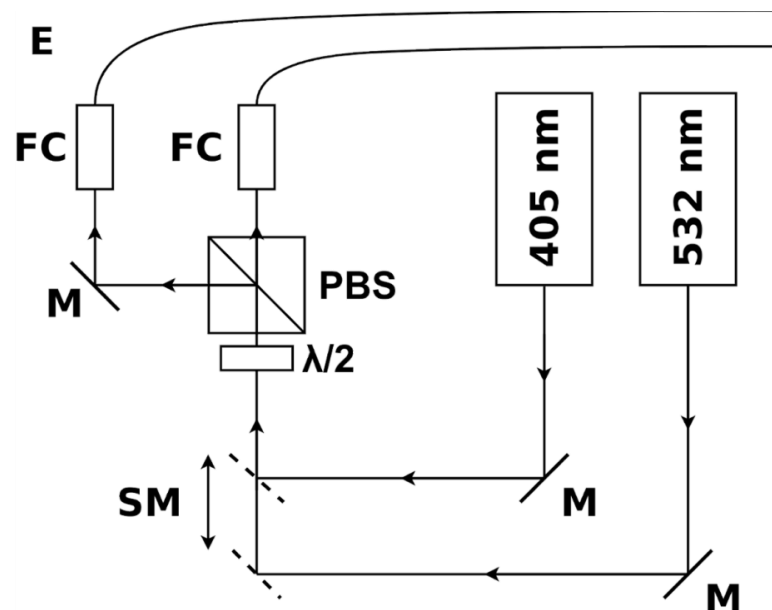

Gotowa struktura

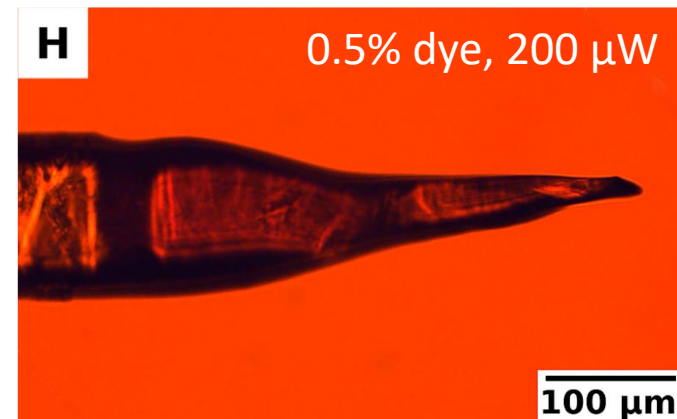
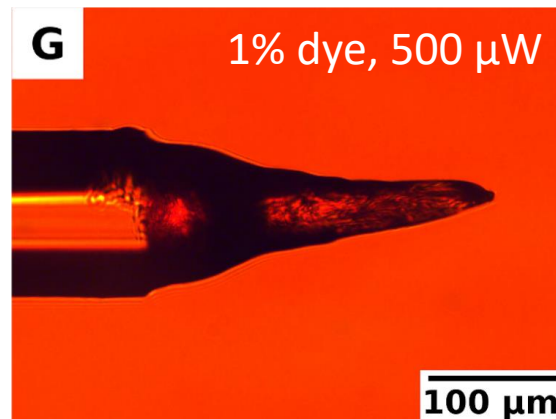
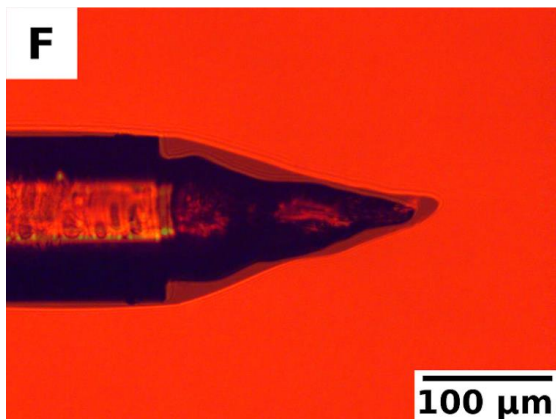

Układ optyczny do polimeryzacji i wzbudzenia elementów LCE

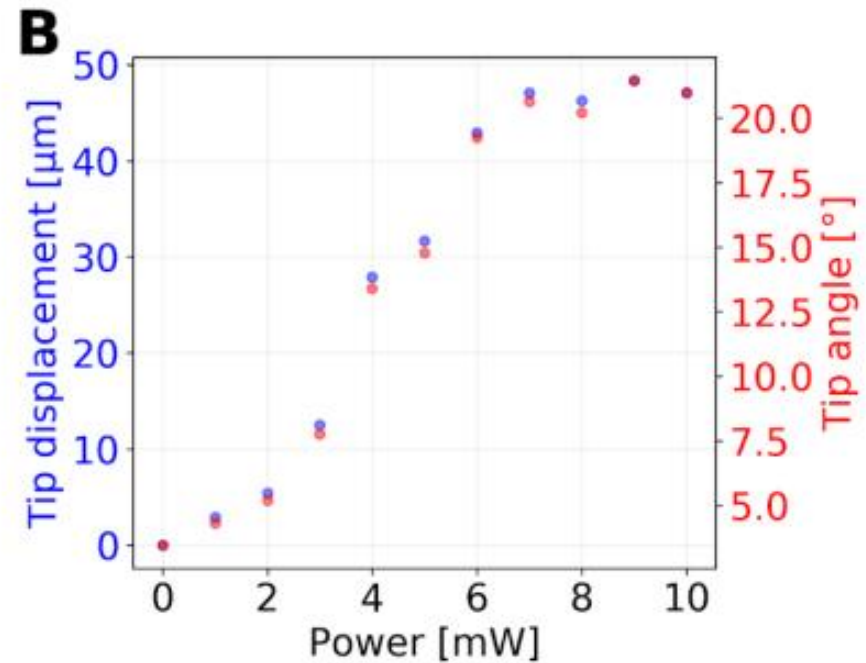
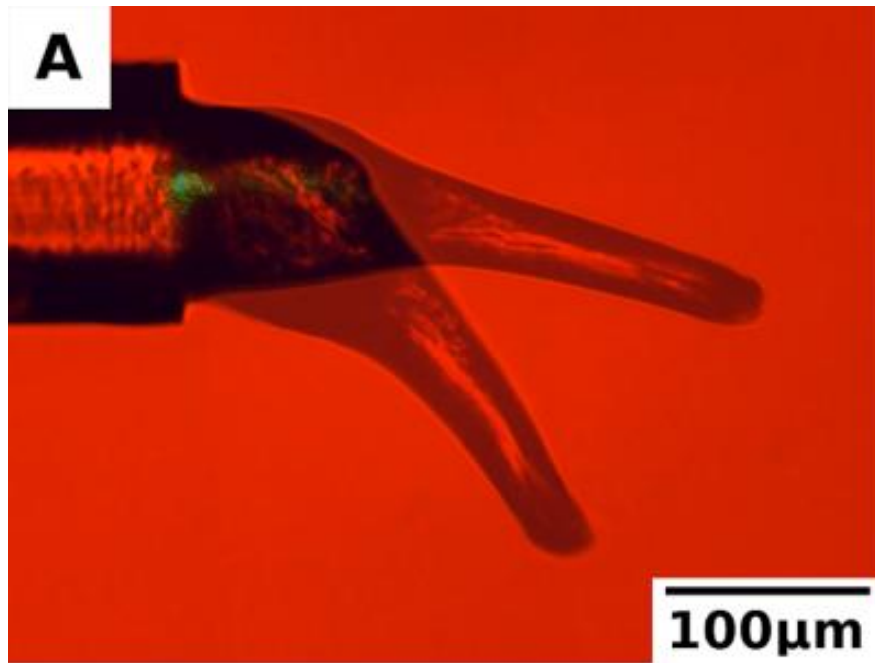
- FC – kolimator (obiektyw 3x)
- M – lustro
- PBS – rozdzielacz wiązki
- SM – lustro mobilne`

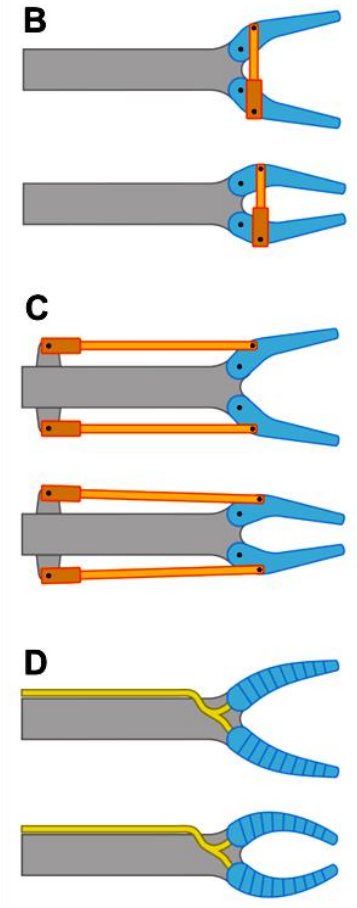
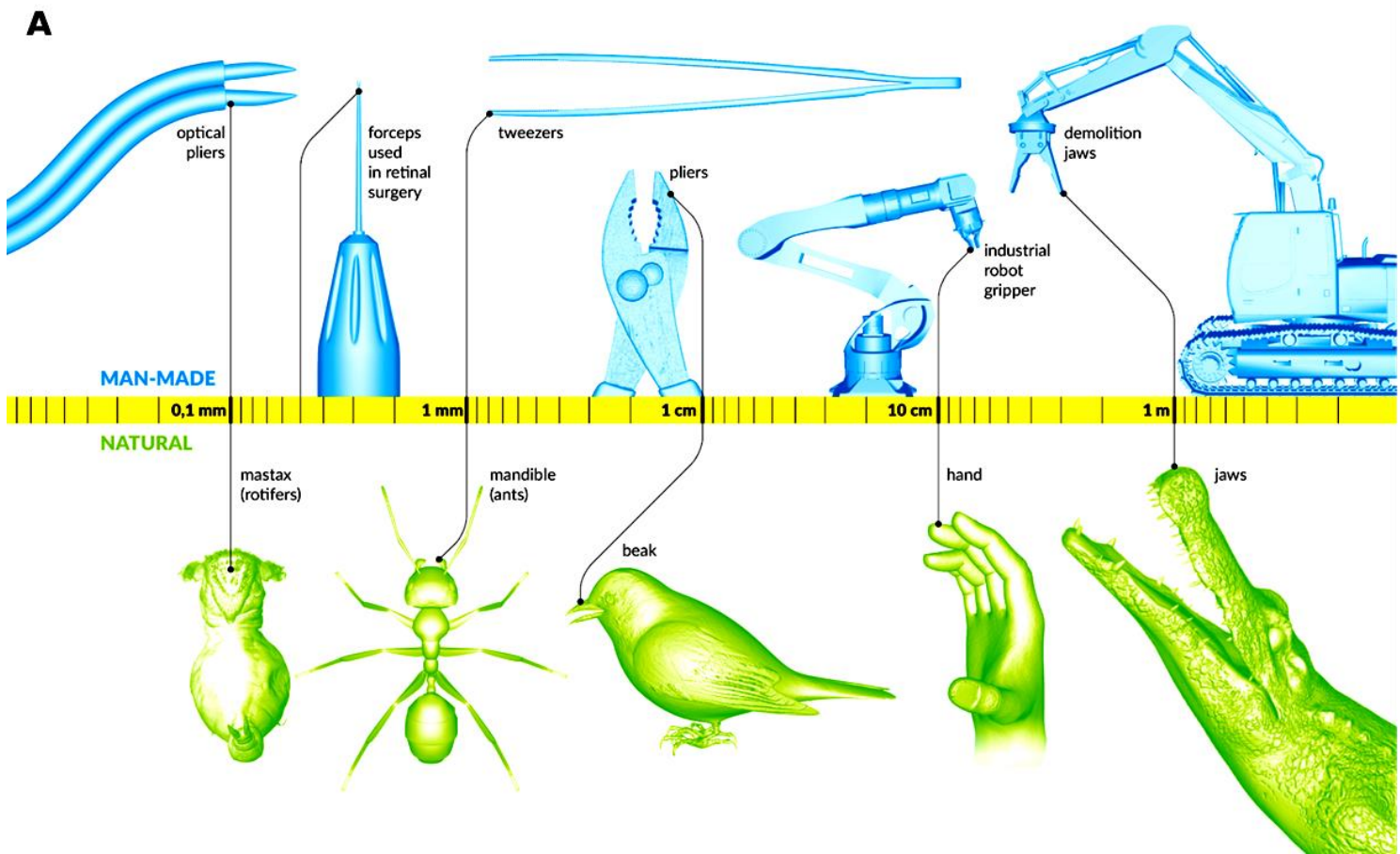

Wpływ warunków fotopolimeryzacji na kształt elementów LCE

- Oświetlenie zielonym laserem przez światłowód → absorpcja światła w barwniku → ogrzanie materiału → ruch elementu
- Przemieszczeniem końcówki można sterować dobierając moc lasera

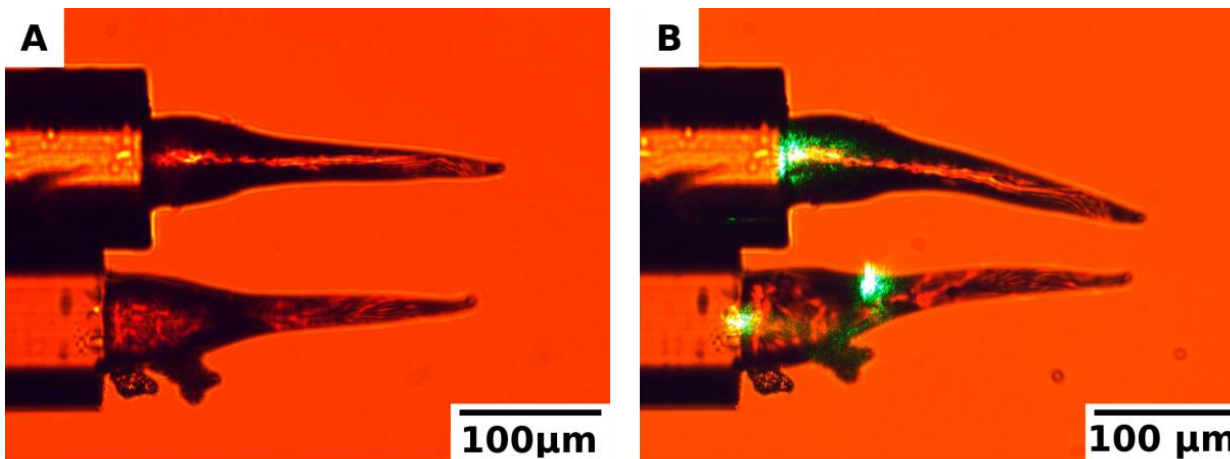

B – silniki zainstalowane tuż przy szczękach

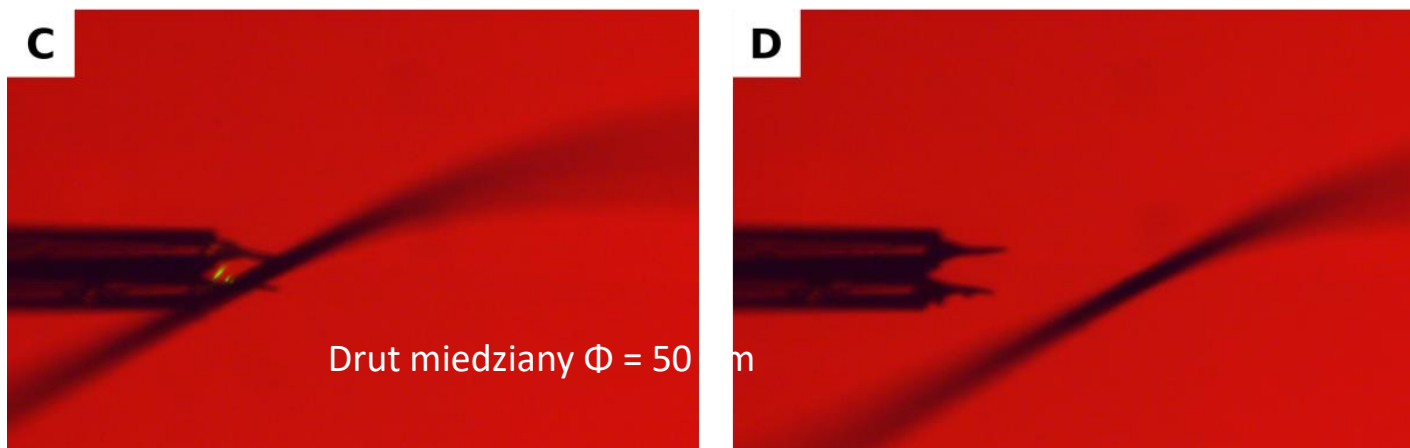
C – silniki zainstalowane zdalnie i połączone ze szczękami cięgnami

D – deformowalne szczęki

2x światłowód z LCE na końcu, spojone klejem UV → **szczypce optyczne**

Czy tym da się coś chwycić?

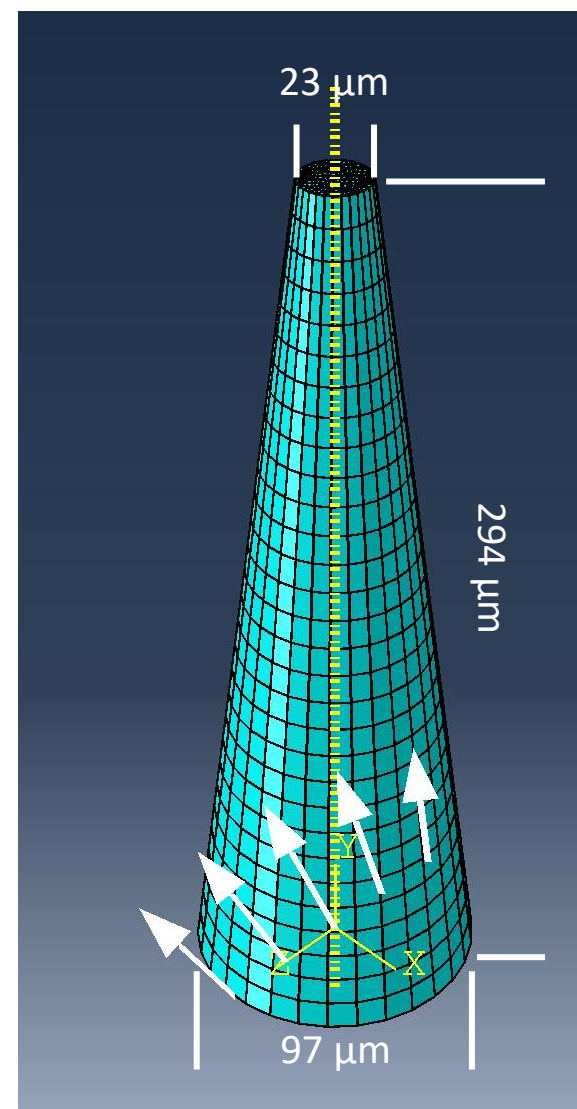
- Przemieszczenie drutu: **500 μm**
- Szacowana siła: **10^{-7} N**

Niektóre parametry LCE pożyczony z HDPE...

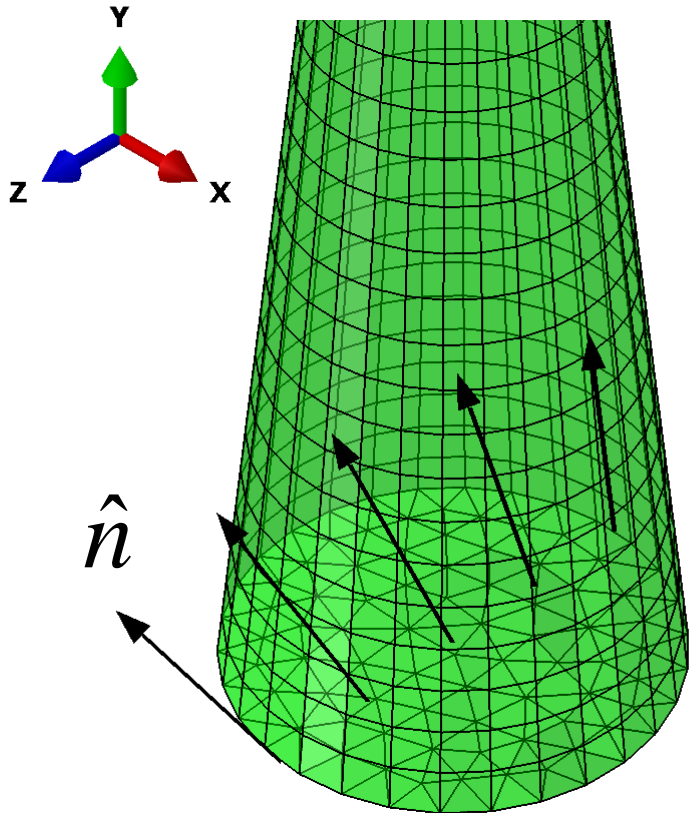
Przewodnictwo cieplne [W/m·K]	0,49
Gęstość [kg/m ³]	960
Moduł Younga [GPa]	1,032
Współczynnik Poissona	0,4
Liniowy współczynnik rozszerzalności α_1	0,0025
Liniowy współczynnik rozszerzalności α_2 (wzdłuż direktora)	-0,005
Ciepło właściwe [J/kg·K]	1200
Współczynnik konwekcji [W/m ² ·K]	20
Liczba elementów skończonych	4860

Grzanie elementu **laserem**

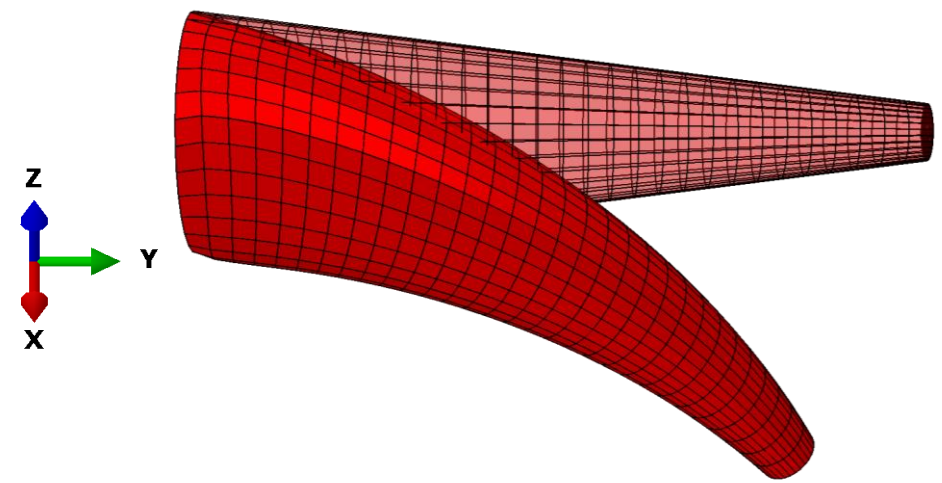
Chłodzenie poprzez **konwekcję** i **promieniowanie**

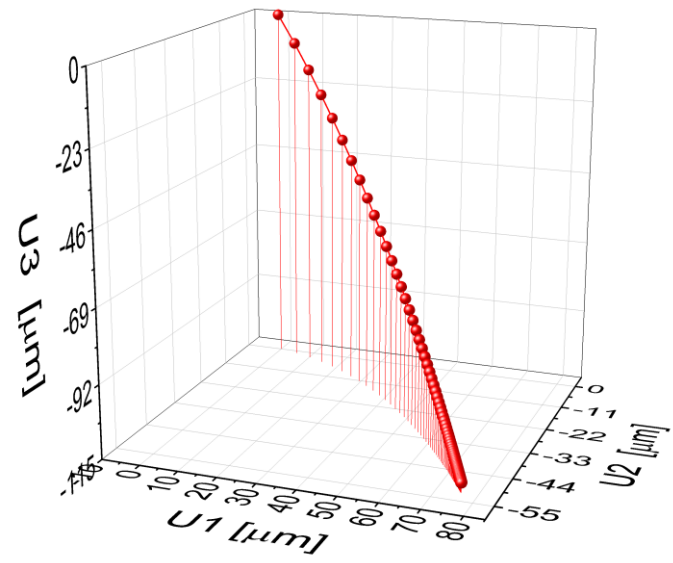
Orientacja direktora

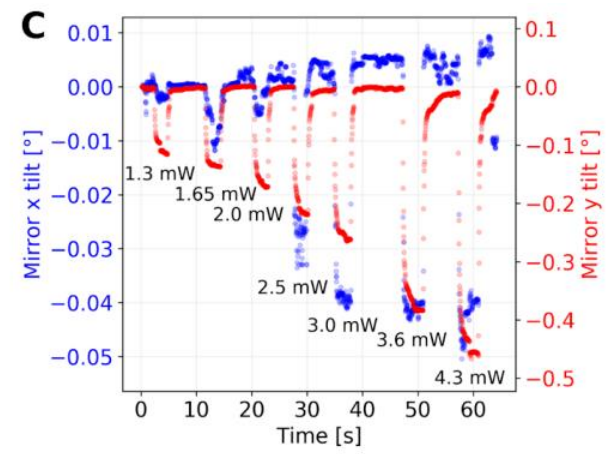
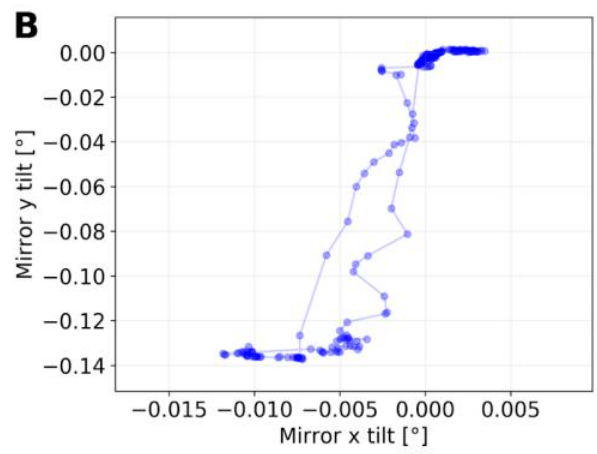
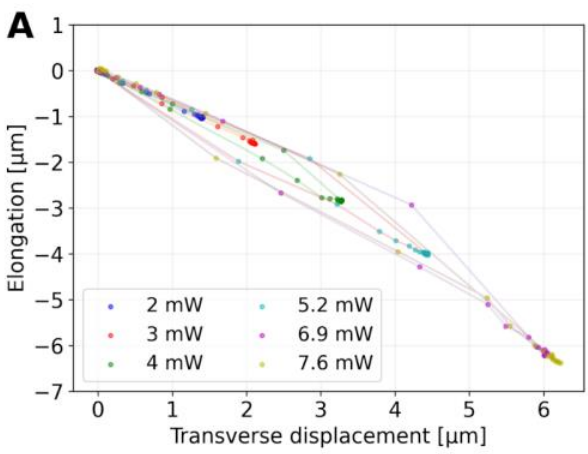
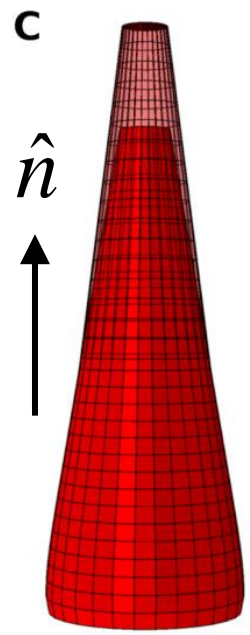
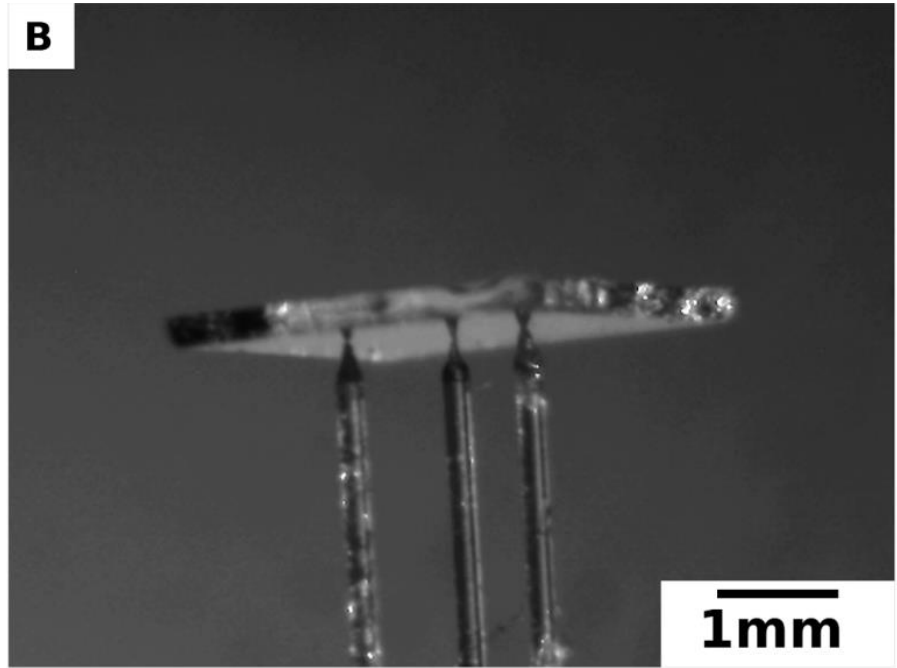
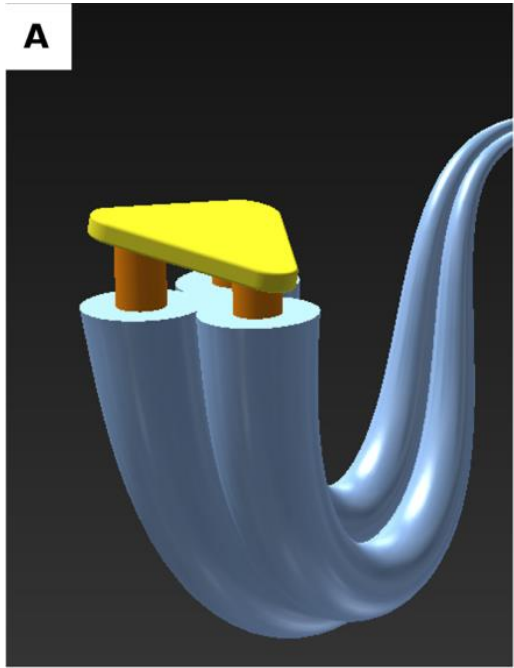

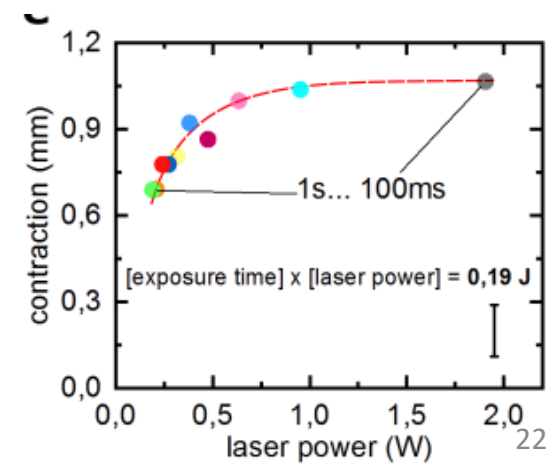
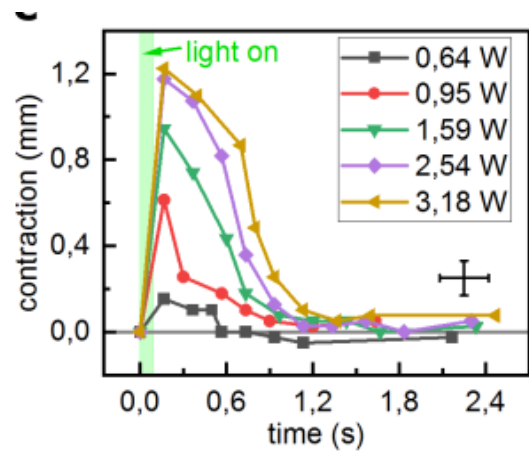
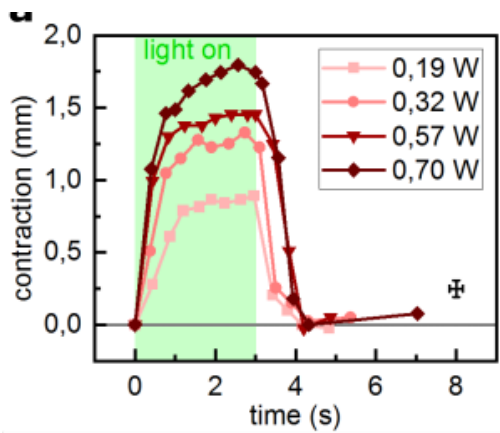
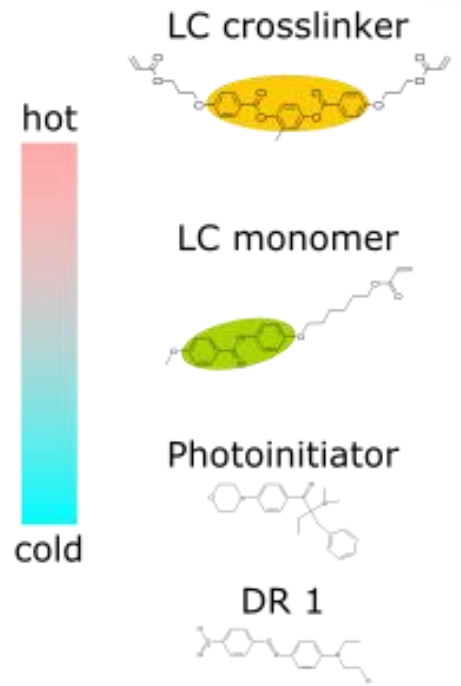
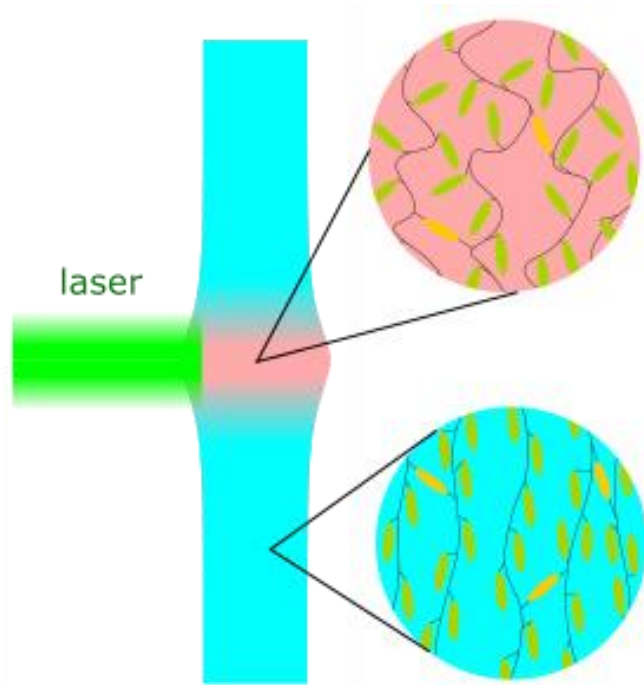
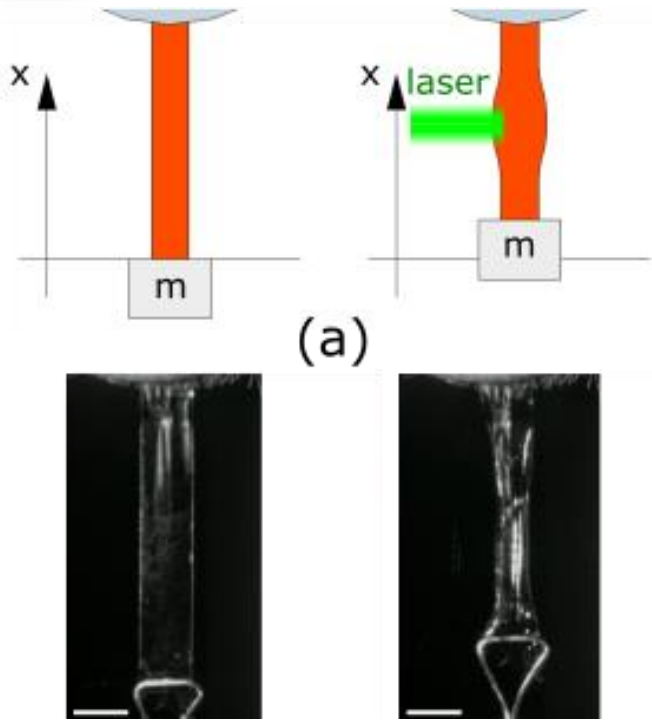
Ramię przed i po odkształceniu

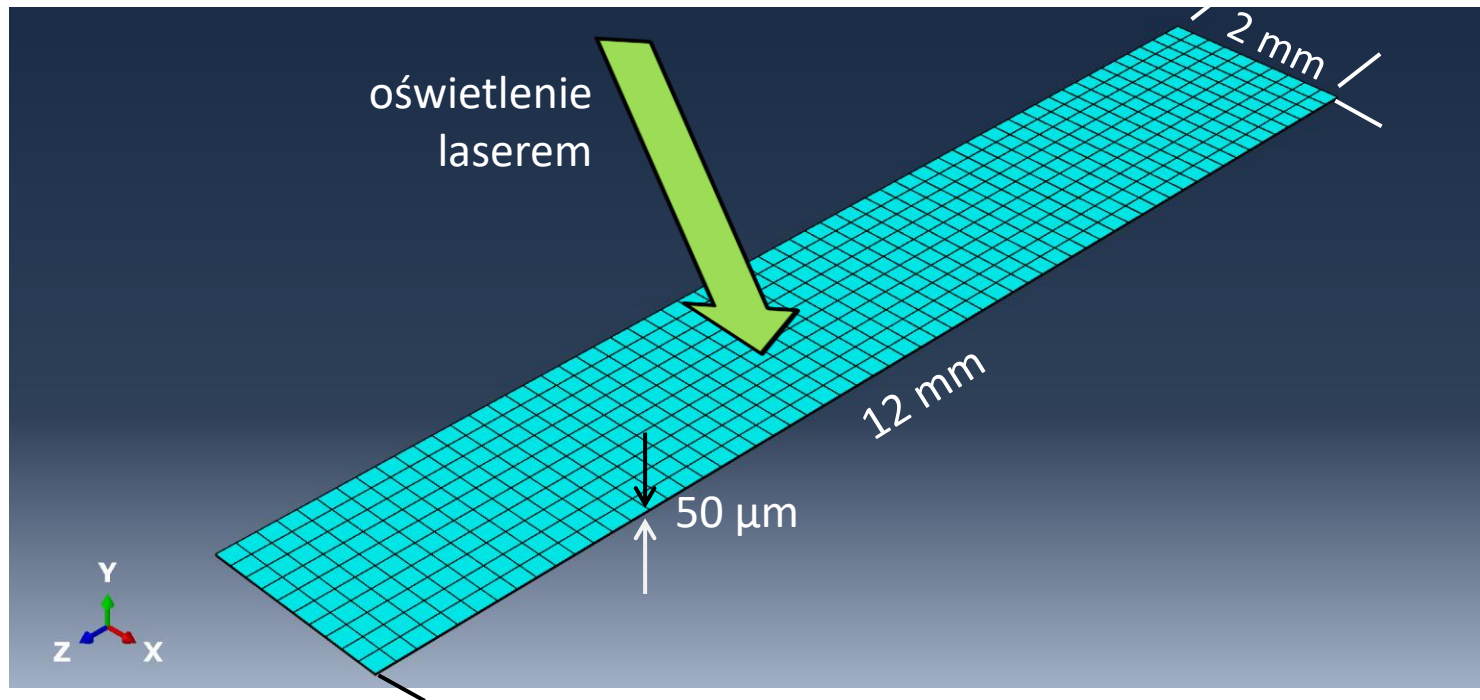

Trajektoria końcówki ramienia

Grzanie: źródło mocy cieplnej o profilu wiązki lasera

Oświetlenie laserem:

- Wiązka gaussowska, FWHM=2 mm
- Absorpcja wiązki zgodna z pr. Lamberta-Beera, 90% absorpcji na drodze 25 μm \rightarrow
- Gęstość mocy cieplnej w pasku:

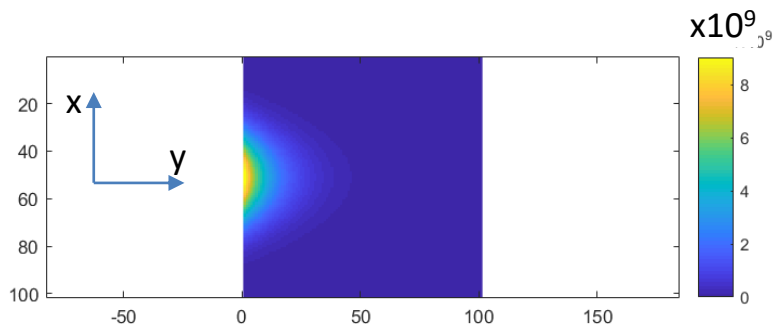
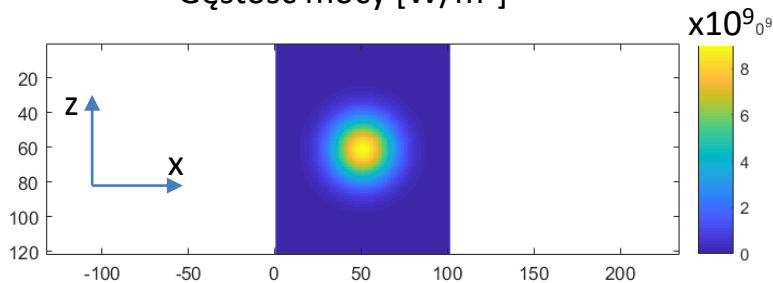
$$T(y) = T_o \exp(-ay), \quad a = 92103 \text{m}^{-1}$$

$$\rho(x, y, z) = \frac{P_{laser} \cdot a}{2\pi\sigma^2} \exp\left(-\frac{x^2 + (z - z_o)^2}{2\sigma^2} - ay\right)$$

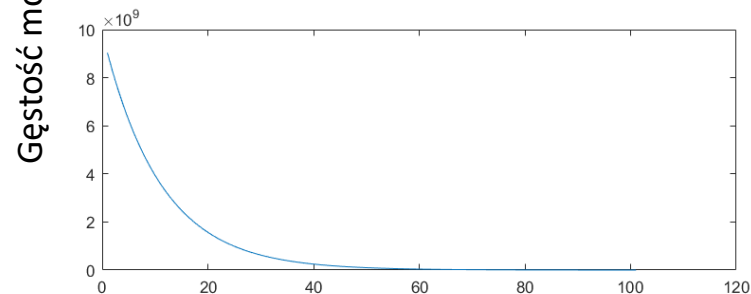
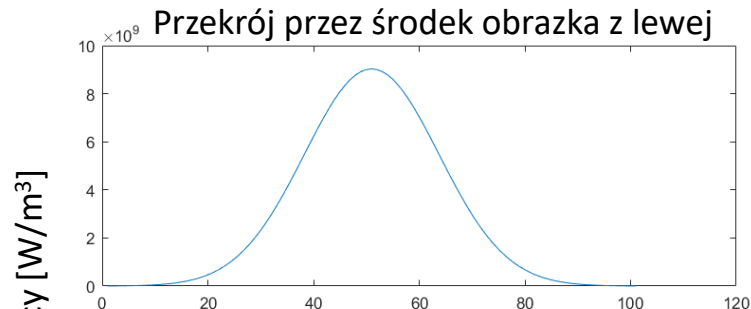
$$\sigma = \frac{FWHM}{2\sqrt{2\ln 2}} = 1.27 \text{mm}$$

$$\int_{-\infty}^{\infty} dx \int_0^{+\infty} dy \int_{-\infty}^{+\infty} dz \rho(x, y, z) = P_{laser}$$

Gęstość mocy [W/m³]

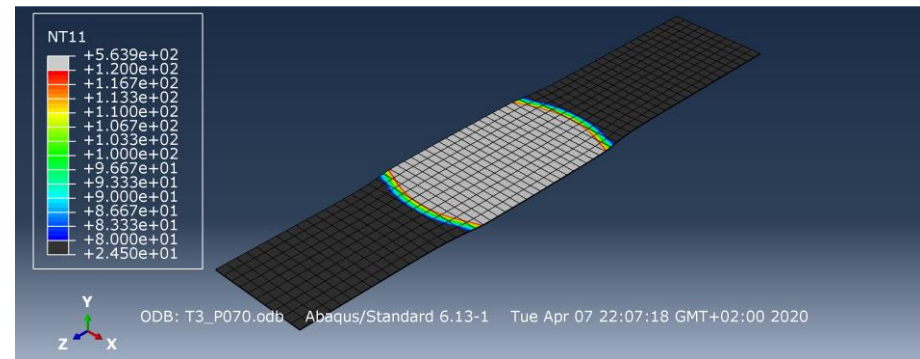
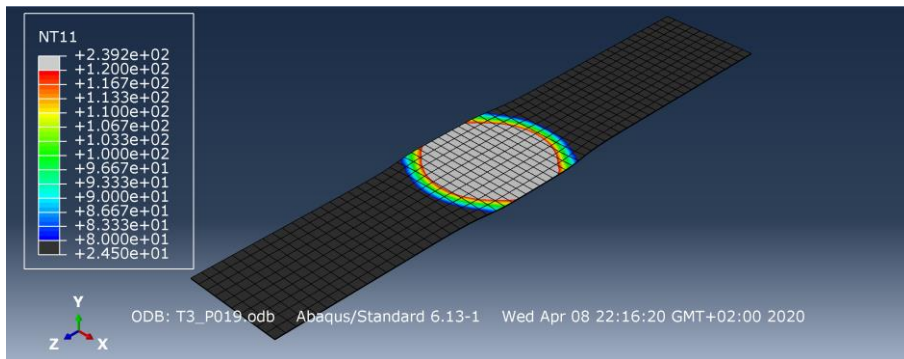
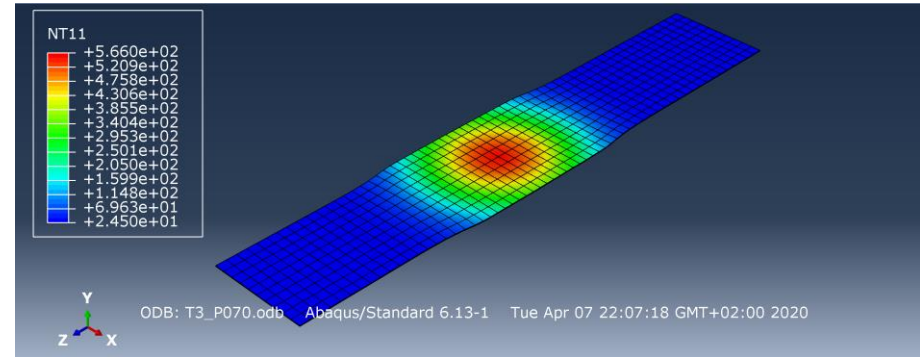
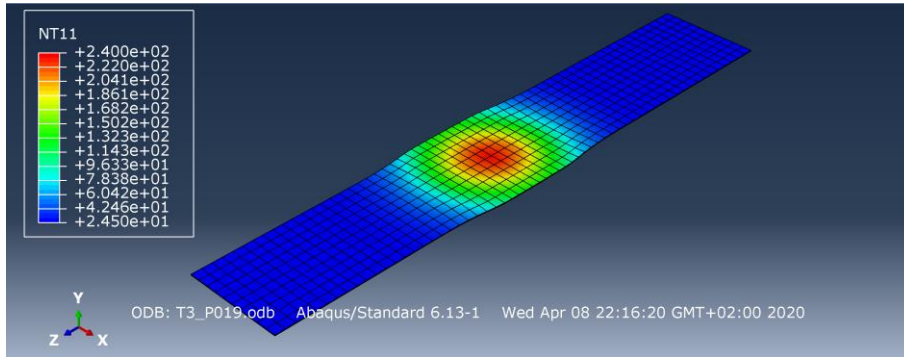

Przekrój przez środek obrazka z lewej

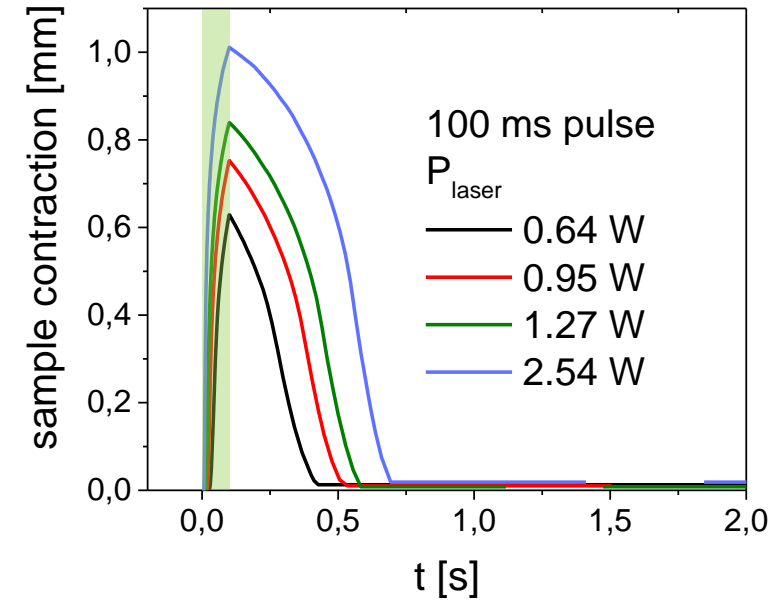
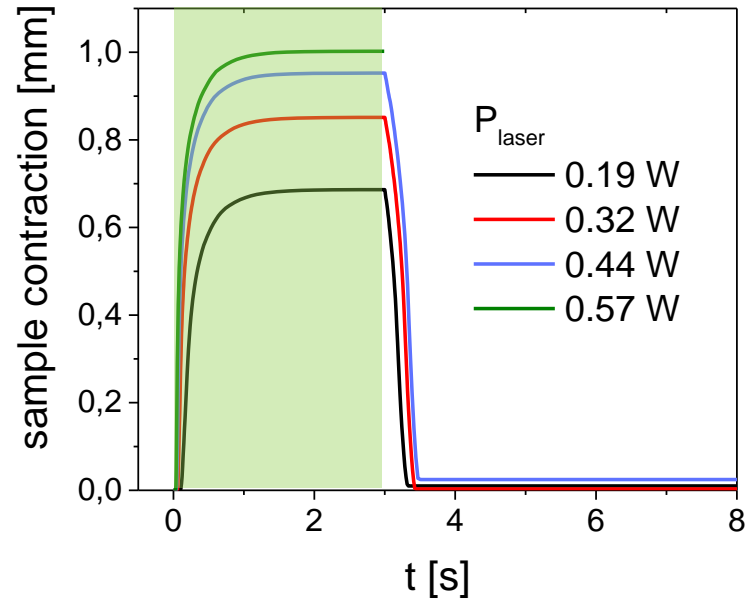

P = 0.19 W

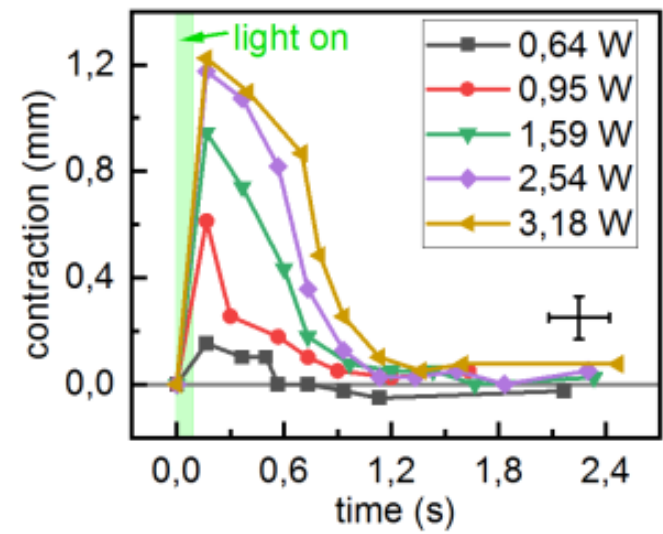
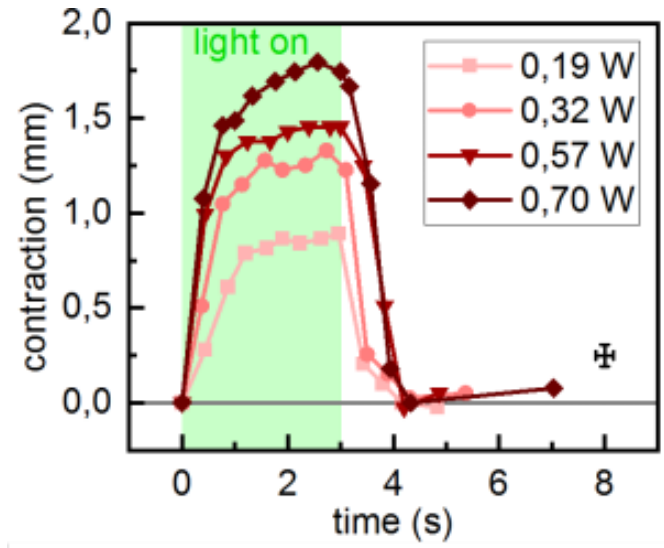
P = 0.70 W

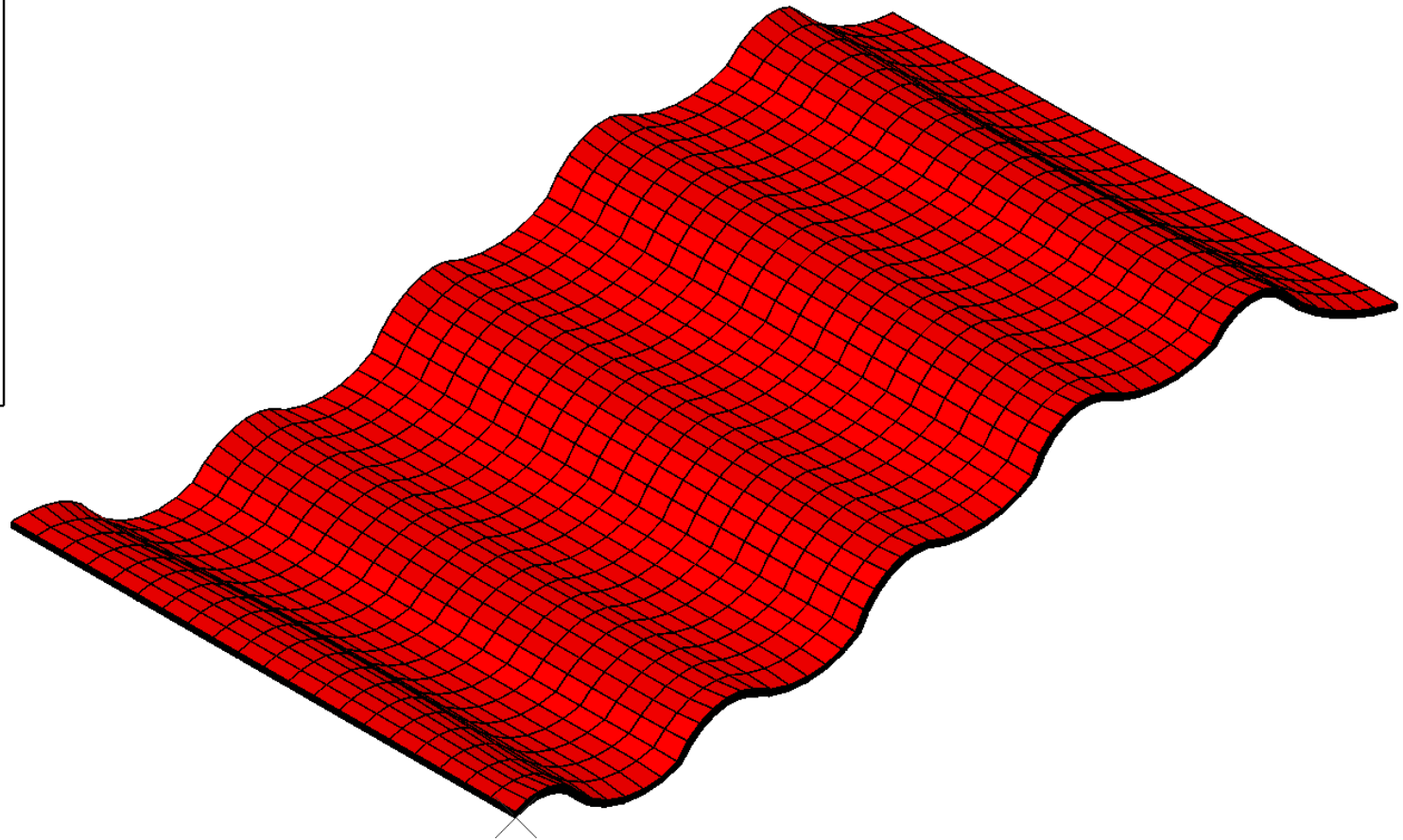
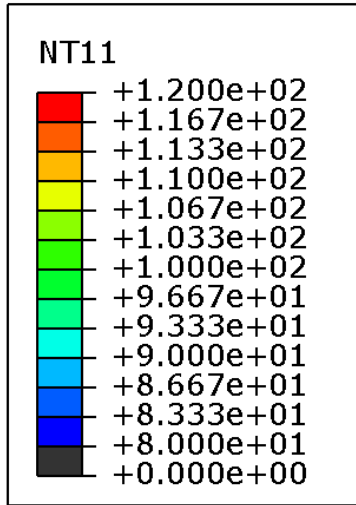
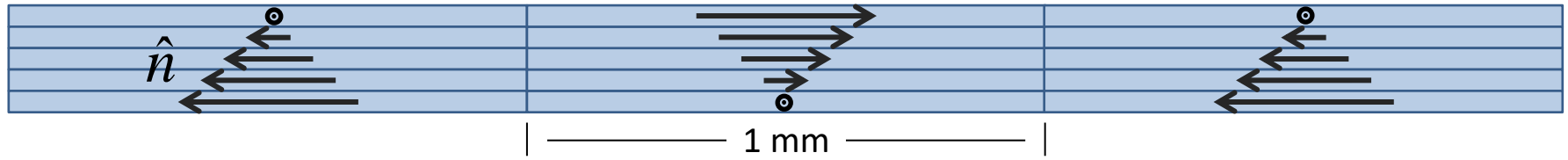

symulacje

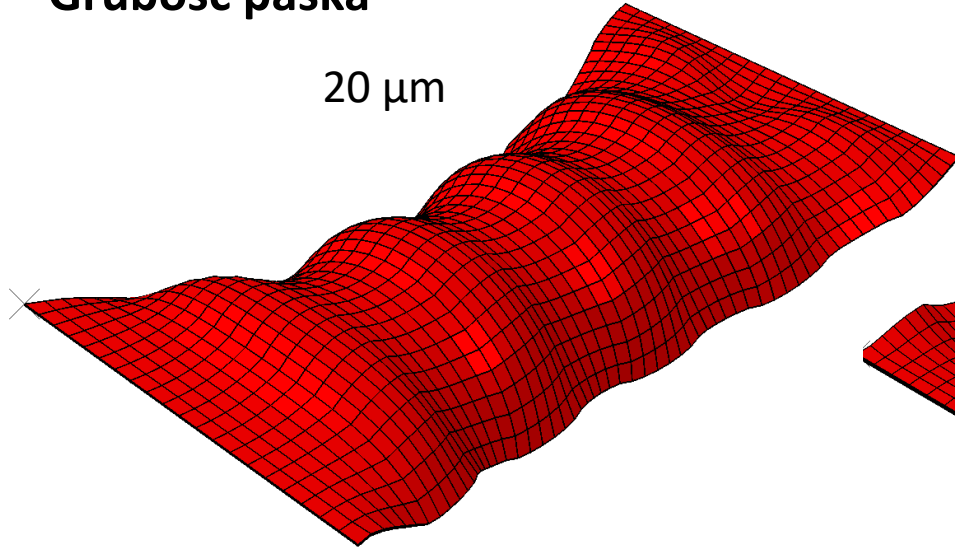
eksperyment

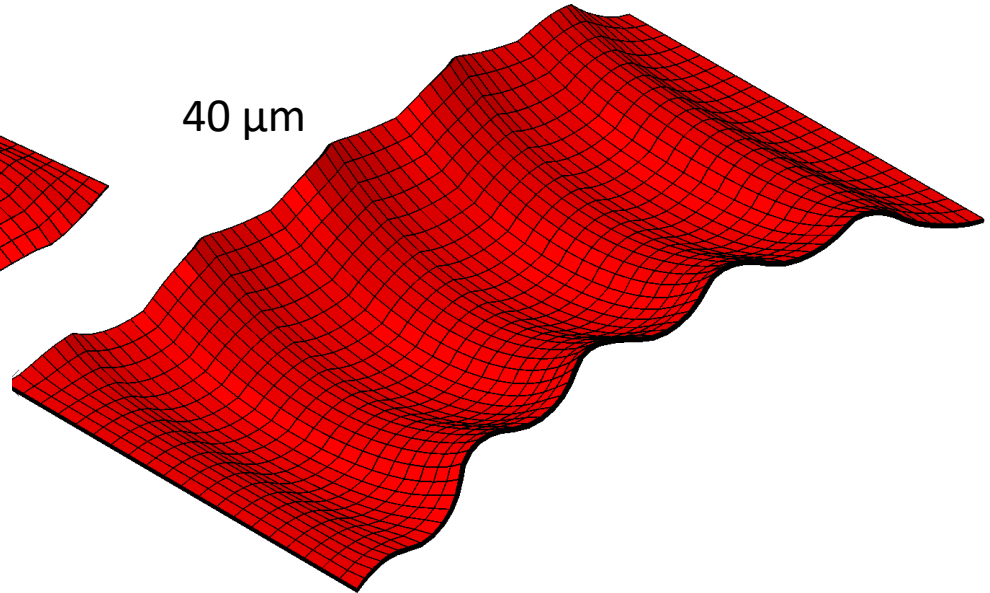

Grubość paska

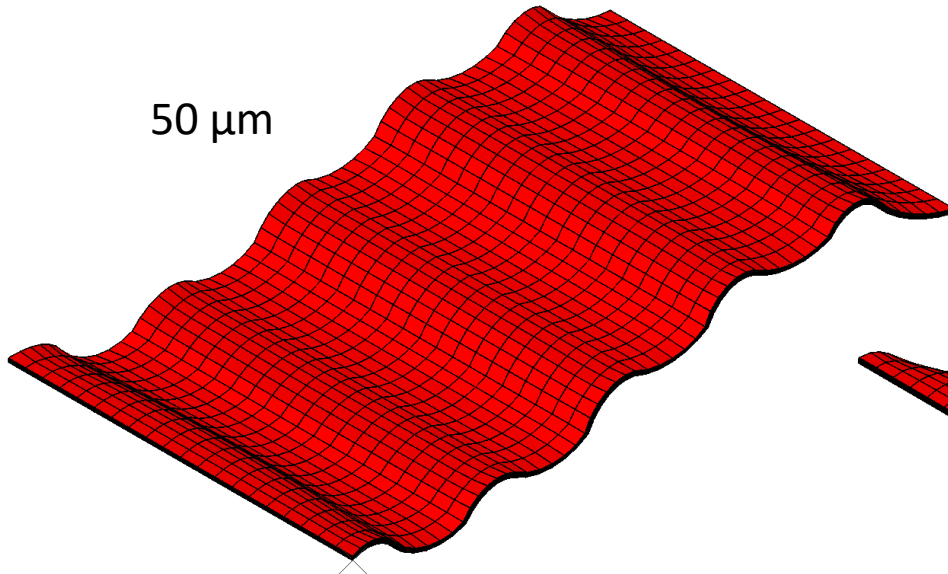
20 μm

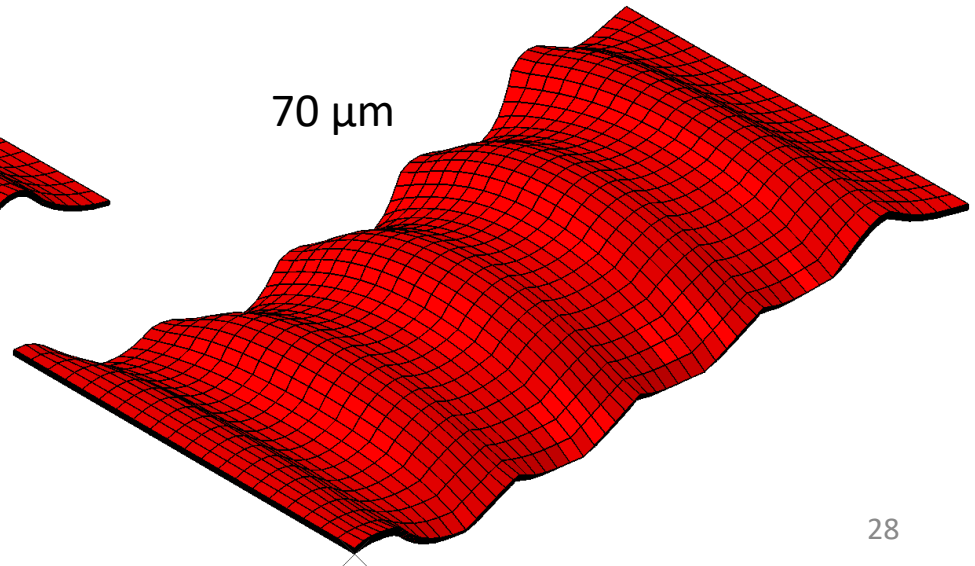
40 μm

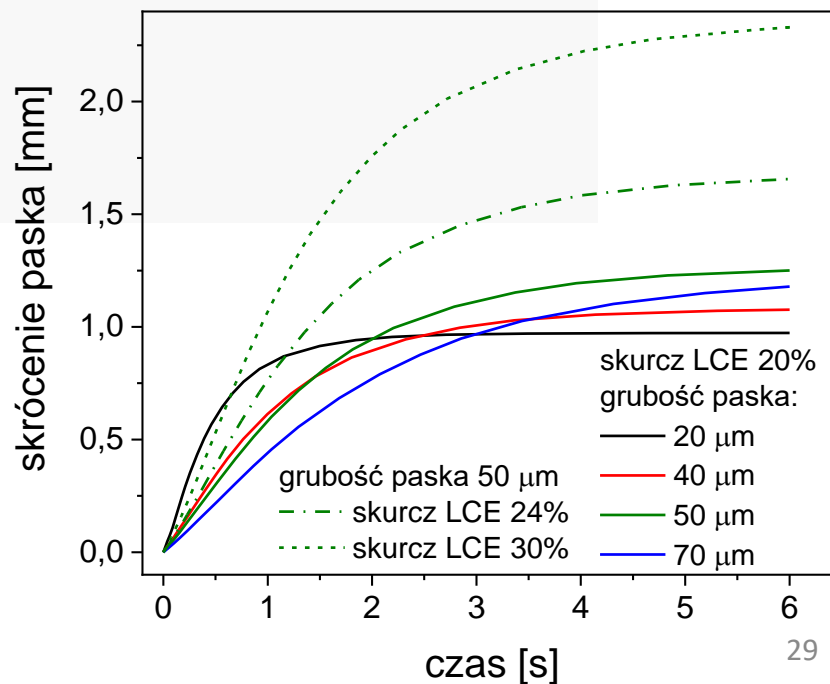
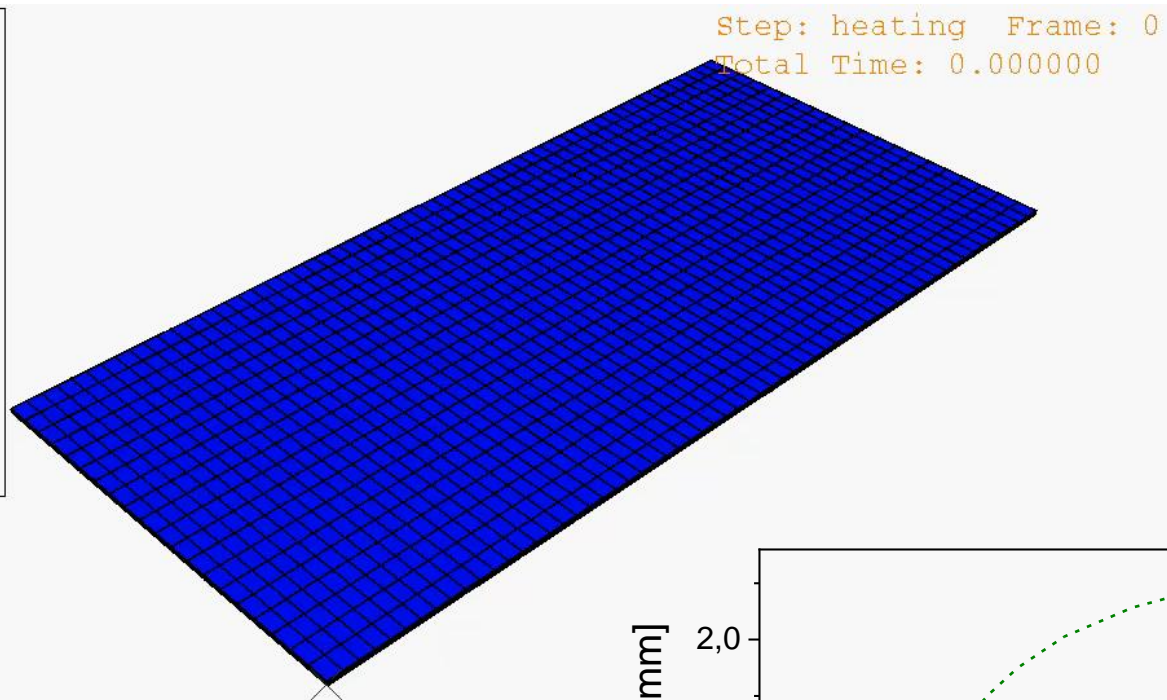
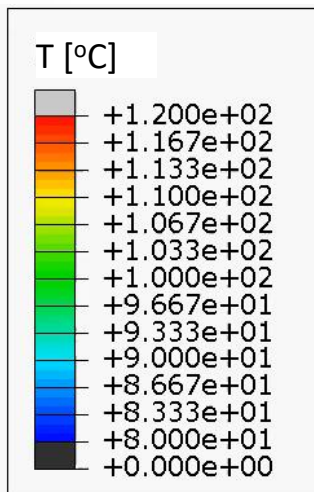

50 μm

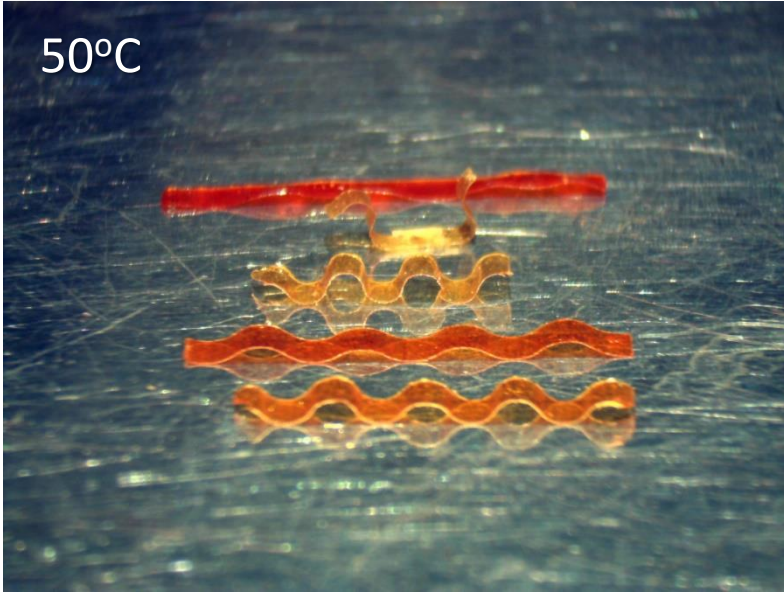
70 μm

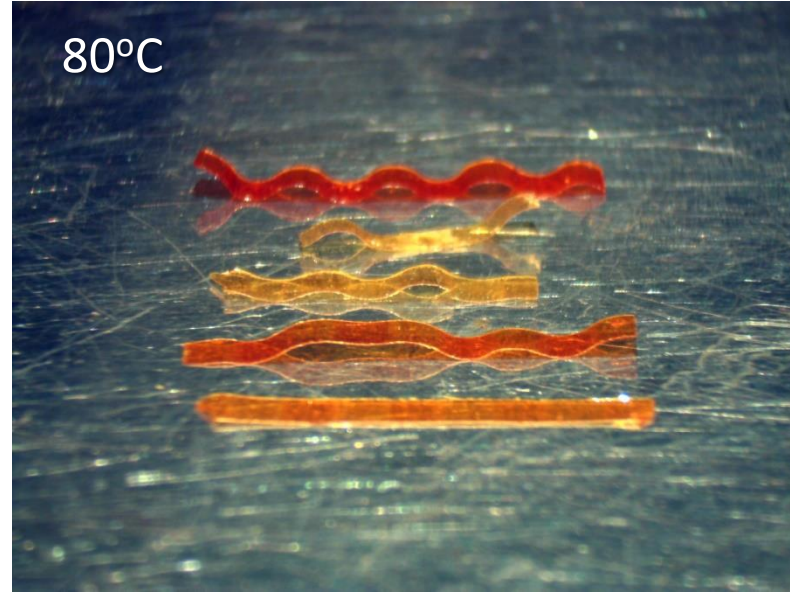

Akordeon – eksperyment

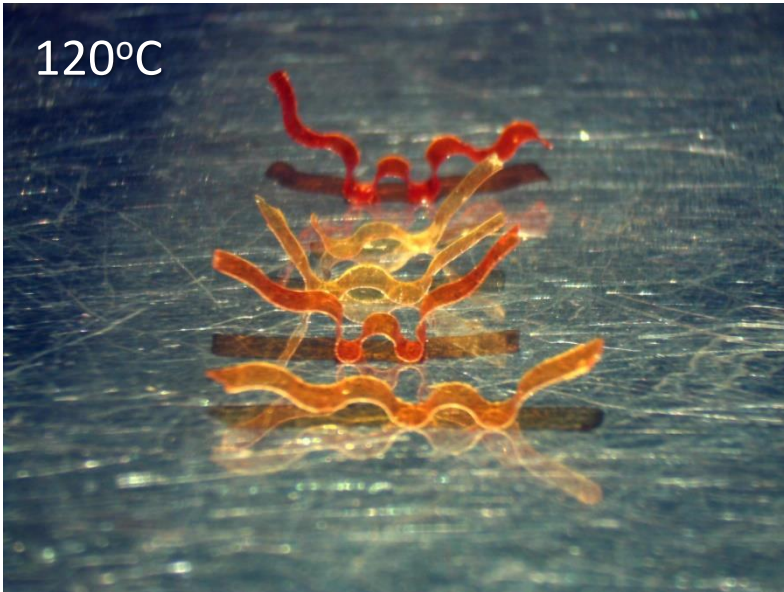
50°C

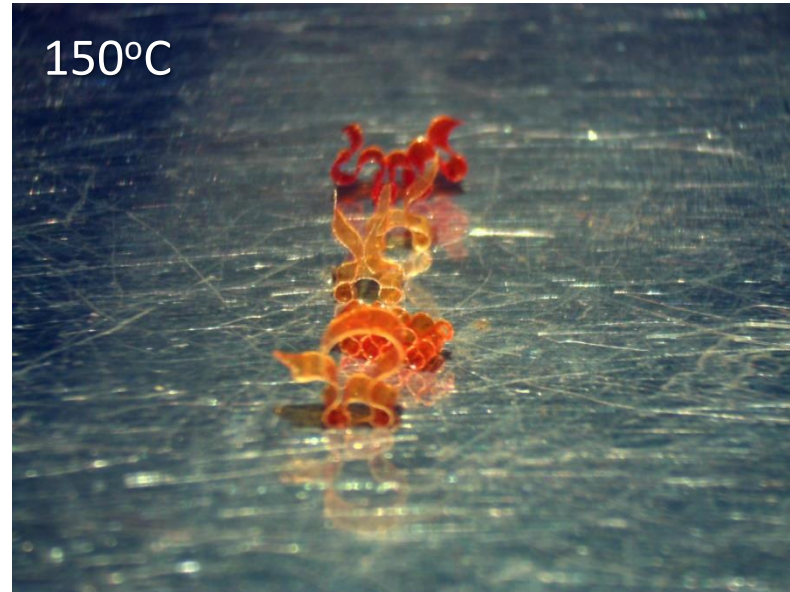
80°C

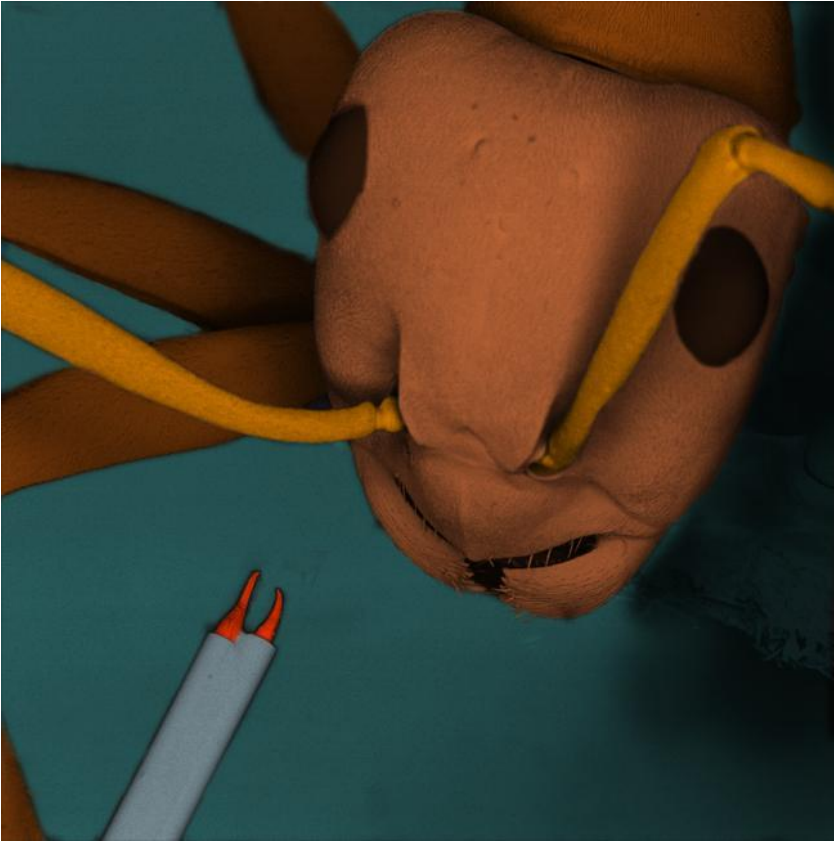
120°C

150°C

- LCE świetnie nadają się do konstrukcji miękkich robotów i ich elementów
- Elementy mogą być aktywowane zmianą temperatury i światłem
- Jak uzyskać bardziej skomplikowane rozkłady директора?
 - orientacja światłem spolaryzowanym
 - orientacja polem elektrycznym
 - orientacja polem magnetycznym (?)
- Połączenie nanolitografii z orientacją polem elektrycznym – „materiał 5D”
- Symulacje MES będą miały rosnące znaczenie w projektowaniu elementów i przewidywaniu ich odkształceń

- Michał Zmyślony
- Klaudia Dradrach
- Paweł Nałęcz-Jawecki
- Mikołaj Rogóż
- Piotr Wasylczyk

- M. Zmyślony, K. Dradrach, J. Haberko, P. Nałęcz-Jawecki, M. Rogóż, P. Wasylczyk, *Optical Pliers - Micrometer Scale Light-Driven Tools Grown on Optical Fibers*, **Adv. Mater.** **2020**, **32**, 2002779
- P. Grabowski, K. Dradrach, J. Haberko, P. Wasylczyk, *Photo-mechanical response dynamics of liquid crystal elastomer linear actuators*, **Materials** **2020**, **13**, 2933; doi:10.3390/ma13132933

Dziękuję za uwagę